

Tarifa postala
pénze in num.
No. 224718/929.

Szerkesztő
és kiadó:
tali: Cui, Sr.
Baron L. Po.
Eldoztetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320,
évre 600, egészévre 1200 lej.
Külföldre: Havonta 2, negyedévre
6, egészévre 20 dollár. Hír-
adóknak díjazás szerint. Az „Uj
KELET” a transilvaniai és bana-
tulinak egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkjeink utánuomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

SZABÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmegtétel
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maros
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Búcsú szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 23.

Péntek, 1937. december 3.

5698. ÉV. XX. ÉVF.
Kiszlev 29. 275. SZAM.

Kínaiak a viharban

A kínai-japán háború változatlanul pro-
dukálja véres eseményeit, melyeknek meg-
ítélése az európai figyelmű számára szinte tel-
jesen letehető a maga tájékozottságában.
Mert a kínaiak lelki alkata, tömegpszicholó-
giája egészen másként reagál a háborúra,
mint az európaiaké. A Manchester Guardian
most hosszabb cikkben foglalkozik éppen az-
zal a kérdéssel, hogyan viselik el a kínaiak
polgári elemei a háborút.

„Mialatt a sanghaji idegenek, — írja a lap,
— szinte telehásonazzák az egész világot a
bármilyen, — amelyek Kínára szakadtak
és a megmérhetetlen anyagi veszteségekkel,
mely az ott élő lakosságot éri, — maguk a
kínaiak szinte hangtalanul tűrik a háború ré-
me által rájuk zúdított csapásokat. Pedig
ezek a csapások fantasztikus méreteket ne-
heznek a kínaiakra. Nemcsak Sanghaiban,
de a harctérre és hadtérre vonallá vedlett más
területeken is, egyik napról a másikra szá-
zezrek színtá válnak földönfutókká az ember-
ek. Gazdagok, szegények, gyári munkások
és földművelők egyaránt. Ezek a tömegek
oly óriási csapatokban kénytelenek mindenük
hátrahagyásával elvonulni Kína belső terü-
leteire, hogy az egy valószínű népvándorlás-
nak felel meg.

Am ennek az elvándorlásnak is meg van a
maga haszna. Az emberek azt a civilizációt,
ipari és kulturális felkészültséget, amely ed-
dig csupán Kína tengerparti részein volt ho-
nos, magukkal cipelik a minden modernség-
től évszázadok óta elmaradt belső kínai ter-
ületekre is. Így az egyetemes és más főiskolák
tanári kara és hallgatói a háború kitűése óta
valóságos módnizáló hadat viselnek ön-
kéntlenül is a belső kínai területeken.

A kínai világháborús európai nemzedéktől
megtérve elítélőleg fejelezték ki maguk
a háborúban. Nem látni sehol az utcá-
kon, falvakban, vagy városokban olyan hang-
göndöt, mint amit mi a világháború ide-
jén háborús uszításnak nevezünk. Nincs pa-
nasz és nincs mellvegergető hősiesség, de an-
nál inkább van a kínaiak között, valami
végzetesen önmagukra fojtott halálos el-
szántság és leszámolás az egyéni sorsral az
összesség érdekében.

Csak a kínaiak lelkiének ismeretében ér-
telmes megérteni az is, hogy az egyik Sang-
haji mögötti hadikörházból, amely pár hó-
nappal ezelőtt még táncterem volt, viszont
falai között ma kétszáz sebesültet ápolnak,
— az apa egy ágyban fekszik négy éves kis-
lányával, akinek térd és haslőve van. Senk
az apa, sem a gyermeke legfőzetosabb fáj-
dalmaiknak sem adnak kifejezést egyetlen
hangos szóval sem. És ugyan ebben a kör-
házban má el-holnapra várt ápolónővé az a
tizenkét, „taxi görli”, aki nemrégiben még az
üzemeknél könnyű erkölcsében szeizett magá-
nak nagy pénzeket a könnyelmű európaiaktól,
de most a legpéldásabban, napi tizenkét...
tizenhat órá munkaidő beosztásával ápolja a
sebesülteket, surlója a padlót és tisztítja a
köpöcsészeket, minden bér nélkül és tökéle-
sen meg van elégedve azzal, hogy honfitár-
sainak ápolásáért szállást és nyomorúságos
ellátást kaphat.

London után

A világ figyelmé a tétű érdeklődéssel for-
dult a londoni tárgyalások felé, amelyeken
készen állt Európa legfontosabb kérdéseit
kerültk megvitatás alá.

Az édelkedéssel egyidejűleg az aggodal-
mak is nagyok voltak, mert tartani lehetett
attól, hogy a konzervatív-párti angol külpo-
litika olyan engedményekre fogja hárszortani
a baloldali francia államférfiakat, amelyek
Európa demokráciájának sorsát esetleg vég-
zetesen befolyásolhatják volna.

Ha Londonban történésen úgy fordul a
helyzet, hogy Angliának sikerül kikényszeri-
tenie Németország számára a középeurópai
államok felé a szabadságot, úgy ez az euró-
pai demokrácia végső csúdját jelenthette vol-
na. Szerefenésé a londoni tárgyalásokból a
francia-angol együttműködés ügye győzelmé-
sen került ki, mert Londonnak be kellett lát-
nia, hogy a Németországnak és Olaszorszá-
gnak teendő maximális engedmények csak nö-
velnék a két diktatórikus állam éhségét anél-
kül, hogy ezek az engedmények egyszermind
biztosítanák az európai békét.

Marinescu belügyi alminisztert bizta meg a kormány a válasz- tások rendjének fenntartásával

Maniu kijelentette, hogy demokrata és a diktatúra ellenfele

Bucuresti, december 2. (Az Uj Kelet
tud.) Frankosovici belügyminiszter kör-
rendeletet intézett a prefektusokhoz, mely-
ben közölte, hogy Gabriel Marinescu tábornok,
belügyi alminiszter, akinek hatáskörébe
a közrend és közbiztonság fenntartása tartozik,
felhatalmazást kapott a kormánytól, hogy főleg a választási kampány
és választások ideje alatt a rendfenntar-
tás kérdésében önhatalmulag döntsön és a
prefektusoknak minden közrendi kérdés-
ben hozzá kell fordulniuk. Ugyancsak
közli a rendelet, hogy a választási rend-
fenntartásra vonatkozó összes szükséges
utasításokat Marinescu fogja megadni.

A körrendelet tehát a rendőrségi állam-
titkárság hatáskörébe helyezi a választá-
sok rendjének fenntartására vonatkozó
összes kérdéseket. Marinescu tábornok
közvetlen érintkezésbe lép a megyei pre-
fektusokkal és nincs szüksége rá, hogy a
belügyminisztériumon keresztül a szolgál-
lati utat betartsa. Hivatalos vélemény
szerint ez azért történik, hogy a kilengések
megtorlására fogantatosítandó intézkedé-
sekben ne álljon be késlekedés.

A választásokra vonatkozólag megje-
lent az igazságügyminisztériumnak is egy
körrendelet, mely szerint a választási iro-
dáknak a választói könyvecskéket elismer-
vénytel ellátott papírra kell nyomtatniuk,
amelyen a választó aláírásával fogja elis-
merni a szavazó könyvecské átvetelét.

A politizáló egyetemi diákok kérdése

Inculc és Stefanescu Goanga csütörtök
délután a politikai pártokban tevékenyke-
dő diákok elleni fegyelmi intézkedésekről
tárgyalt. Itt említjük meg, hogy a nemzeti
nevelésügyi minisztérium határozottan cá-
folja a hírt, hogy december 16-án kiadnák
az egyetemeken karácsonyi szünetjét. A
törvény értelmében a szünet 22-én este
veszi kezdetét, hogy az időpont előtt adják
ki a vakációt. Minden ellentétes híradás
alaptalan. Úgy látszik azonban, hogy a
választási propaganda és a politikai pár-
tokban való tevékenység nemcsak az egye-
temeken, hanem a középiskolákban is
meghonosult. Tighinai jelentés ugyanis azt
közli, hogy Kolupenko Mihailin 4. és Ci-
res Roman 5. osztályos tanulókat kizárták

a liceumból, mert a Mindent a hazáért
párt érdekében fejtettek ki propagandát.

Codreanu beszéde a román studióban

Maniu kolozsvári beszédével kapcsola-
ban még nem ülték el a politikai hullám-
veréseket. A Viitorul, a liberális párt hiva-
talos lapja tudni véli, hogy a beszéd foly-
tán elnökválság merül fel a nemzeti pa-
rasztpártban és Maniut kényszeríteni akar-
ják, hogy kolozsvári kijelentéseit dezavu-
álja.

A reggeli lapok azt a feltűnő hírt köz-
lik, hogy Zelea Codreanu is, mert nyilat-
kozatait november 30-án este a római rá-
dió négy nyelven, olaszul, franciául, né-
metül és angolul közölte.

A kormány fővárosi jelölőlistája a Cu-
rentul szerint elkészült. Bucuresti választó-
kerületében a listavezető Iorga, majd
Costinescu, a vaidista Anghelescu, Gabriel
Marinescu és Donescu polgármester kö-
vetkeznek. Az ilfovegyei lista vezetője
Brahianu, a második a listán D. R.
Iovanescu, a harmadik Mircea Iorga.

Maniu erőteljesen leszögezte de- mokratia álláspontját

Bucuresti, december 2. Maniu Gyula ma az
Athene Pallaceban fogadta a sajtó képvisel-
őit, akik előtt politikai nyilatkozatot tett.
Maniu kijelentette, hogy a legjobb impres-
ziókkal tért vissza Erdélyből és rámutatott
arra, hogy a tömegek támogatják a nemzeti
parasztpárt alkotmányos harcát. A nemzeti
parasztpártban nagy a fegyelem, amit az is
bizonyít, hogy az erdélyi megyékben 24 óra
alatt letették a listákat.

Maniu ezután kijelentette, hogy mindig
demokrata volt és a diktatúra ellenfele. Né-
hány újság tévesen kommentálta a Kolozsvá-
rban tartott beszédét.

Egész politikai multam a parlamentá-
fizmus fenntartása és a szabad nemzeti kép-
viselget jegyében zajlott le. Azok, akik mást
akarnak magartatásomban belemagyarázni,
tendenciózan zavart akarnak keletni.

Az újságírók kérdéseire Maniu kijelentette,
hogy beszédében

nem dicseré Mussolininek, vagy Hitler-
nek a politikáját, csupán példának hozta
fel azt a népi mozgalmat, amelyet az
említették csináltak és a tömegek érzel-
meire apellált.

Maniu végül új a hangsúlyozta, hogy Bra-
tiana Gheorghelval és Codreanuval kötött pak-
tuma csak a választások szabadságának a
biztosítására vonatkozik.

elismerik Németország egyes követeléseinek
jogosságát, másfelől a német agresszivitás
vd eségét jelentik.

—Az a határozat, mely szerint Anglia, Ausz-
tria, vagy Csehszlovákia belső békeje, illető-
leg határai elleni minden külső támadást, il-
letőleg beleavatkozást háborús oknak tekin-
tene, valószínűleg lényegesen le fogja hűteni
Berlin és Róma vérmes vágyálmait s szá-
szor is meggondolkoztatja őket, mielőtt ke-
tesen kalandokban való részvételre határoznák
el magukat.

Ebből a szempontból tehát a londoni tár-
gyalások valóban nagyjelentőségűek voltak s
hozzájárulhatnak a mai kétes helyzet tisztá-
zásához.

Azt már is tudjuk, hogy mit várhatunk
Londontól és Párizstól s meddig terjed a ha-
tár, ameddig Róma és Berlin a háború veszé-
lyének útján elmehetnek; mi az, amit Berlin
várhat és igényelhet s mi az, amit nem.

S ez, egyelőre legalább, elég kell, hogy le-
gyen számunkra.

VILAG TUKRE

A csuklyások

A francia titkos fegyverraktárak eredetét
még nem nyomozták ki; bizonyos az,
hogy voltak, s az is, hogy az összeeskü-
vőknek sok pénzük volt. A francia jobboldali
szervezetek, — a titkosok és a kevésbé
titkosok — utolsó időben meglehetősen
botránys perekbe keveredtek: emlékezetes
milyen gorombaságokat mondott Tar-
dieu, a volt miniszterelnök, a lyoni per-
ben La Roque ezredesnek, a „Tűzkereszt”
volt szervezőjének. A vezérek veszeked-
nek... De a mozgalmak virultak, függet-
lenül a változó vezérek szándékától, volt
betonpincékük, titkos rádióállomásuk,
fegyverük, s volt csuklyájuk. Bennünket
a távolból, most a csuklya érdekel.

A csuklyáról, amennyire a francia la-
pokból tájékozódni lehet, senki nem tud
egészen biztosat: kik viselték, milyen volt,
hol szabták, milyen alkalmakkor kellett
felöltöni? Allitól az „cagoulard”-ok vi-
selték. Polgárháborukat és erőszakos tár-
sadmű mozgalmakat általában nem szok-
tak nyilvánosan hatósági ellenőrzés mel-
lett előkészíteni; de a francia puccskisér-
let kísérő tünete: pince, titkos eskü-csuk-
lya, jelszavak, ez a fokozott, szinpadias
titkosság figyelmet, hogy új romanti-
kával állunk szemközt. A jelvény és a jel-
mez a romantikusok számára majdnem
olyan fontos, mint az eszme, melynek je-
gyében jelmezbe öltöznek. A franciáknál
megleppő ez a hajlam. Gondolkozásban és
beszédében nem szeretik a burkolt, rejtett
fordulatokat. Úgy látszik, járvány ez, egy
új, veszedelmes romantika lelki járványa.
Kezdődött Amerikában, a Ku-Klux-Klan
éjszakai összejövetelein: e titkos társadalmi
és világnézetű egyesülés tagjai viseltek
először hivatalosan csuklyát. Most, hogy
ez a különös divat eljutott Párizsba is, ér-
demes megkeresni származását és eredetét.
Érdeemes, de nem könnyű.

A jelvényekkel kezdődött, rögtön a há-
boru után. E jelvények között voltak tisz-
teletreméltók, aztán voltak egészen ár-
tatlanok, aztán voltak kevésbé ártatlanok:
de minden jelvény közös értelme volt,
hogy elrejtje az egyént egy közösség szár-
nya alatt. A világon ma kétféle ember él
és néz egymással farkasszemet: olyan, aki
jelvényt visel, s olyan, aki nem visel jel-
vényt. Ismerék tiszteletreméltó jelvénye-
ket, például a frontarcos-jelvényt, ismer-
nek ártatlanul jelvényeket, mint a külön-
féle sportegyesületek, társadalmi szövet-
ségek jámbor jelvényeit. De minden jel-
vény ugyanazt mondja: „Nem vagyok
egyedül! Tartozom valahová, tag vagyok,
segédcapataim vannak!” Ez a jelvény
igazi értelme. Sok ember nem gondol sem-
mi különösre, amikor gombylukába tűzi a
jelvényt; engedelmeskedik a megszokás-
nak. A jelvény-hajlam lázasan terjedt a
háboru után: kezdődött azzal, hogy vise-
lője tagja volt egy tennis-egyesületnek,
s végződött a sarlóval és kalapáccsal, vagy
a Bourbon-liliommal, vagy a miniatűr ho-
roszkeresztrel, vagy a faszó jelvényével,
egyszóval valami komollyal és végzetessel,
mikor a jelkép viselője már azonos a jel-
vényvel, föltételei nélkül, életre-halálra.
A jelvény nem mindig jelent föltétlen meg-
győződést. De mindig jele annak, hogy
valaki átadta magát, scrát és egyéni becs-
vágynak igazi tartalmát, egy kollekti-
vumnak, mely őt is képviseli és helyette
is határoz.

Aztán van az a másfajta ember, ki
nem visel semmilyen jelvényt. Ezek a kö-
zömbösek, vagy dacosok, vagy sértettek,
vagy azok, akik nem tudnak beilleszkedni
jelvényes közösségekbe. Ez a kétfajta em-

DECEMBER 2.
ek
zsídóknak
A német főváros-
dés nyílt meg Jü-
y alatt, ahol a né-
dóknál megjelent
tak. Az üzlet aj-
re táblát függesz-
telirással: „Csak
ei könyvet, árják
könyvkereskedés-
pánbarát
e
Mussolini belől fel-
meg Popolo d'Italia.
ce többek között azt
hogy hiába fognak
támogatására, mert
pen ezért Kína nem
békét kér Japántól.
gyilkoltak
terroristák
1. Az arab terro-
ben egy elhagyatott
rendőrt, akik közül
a harmadiknak, aki
vok megkegyelmez-
ünnepek alatt tilos
amedant meggyilkol-
B SPORT
el győzött
válogatott
vákia 5:1 (3:2)
Ködsz időben, 48 ezer
az angol-csehszlovák
az angol válogatott
ert meg. A mérkőzés
s lelkesedés jegyében
válogatott kitűnő be-
jobb játékok mutatta,
ott Angliában európai
at góljait Cryston (2),
s lötték, míg Cseb-
és Nejedly 2—2 gól-
ek. Anglia az utolsó
olja révén, tehát nagy
s az izgalmas mérkő-
s kitűnően bíraskodott
ok tizezer
elégedett vevő bizo-
nyítja, hogy
ZEPHIR
ya az összes kály-
hák közt
a legjobb
al fut
zobát 24 órán
a:
Fia, Oradea
y kályhagyára.
Kérjen díjtalan ár-
t: „BAIKZEL” vas-
hai Viteazul No. 13.
y és Lapidadó R. T.
da Baron L. Pop 10.
zám: 18-60.
ZURAT

esik-e,
kelni

Fiatal orvosok élet-halál harca Beszarábiában a kiütéses tifusszal és a babonával

Kolozsvári zsidó orvos megrázó élményei egy beszarábiai „egészségügyi” körzetben

Bucuresti, december 2. Az egyetemről most kikerült fiatal orvosok egyéves tényleges katonai gyakorlat és több vizsga letétele után kaphatnak szabad orvosi gyakorlatra miniszteri engedélyt. Ebből az egyévből a fiatal doktoroknak nyolc hónapot az ország különböző körzeteiben kell eltölteniük, elsősorban ott, ahol kevés az orvos, de a járványok annál több áldozatot szednek.

B. kolozsvári orvos, aki egy elhanyagolt faluciumegyei körzetbe kapott beosztást, sőtét színeket ecseteli a Prut folyó mentén levő északmoldvai paraszt lakosság egészségügyi viszonyait.

Amikor rájön, hogy az elmondottakat megakarjuk írni, aggódva mondja:

— Ezek nem megírható dolgok...

— Miért?

— Mert nem megírható — válaszolta és minden más magyarázattal elzárkózott.

— De hiszen az országnak teszünk vele szolgálatot, ha megírjuk...

— Hát írja meg, de csak 2—3 héttel a beszerelése után, a nevemet azonban akkor se írja ki.

B. dr. megteszi jelentését a megyei főorvosnak

Amikor B. dr. a megyei főorvosnak elmondotta tapasztalatait és mély megdöbbenéssel, fiatalos hévvel tárta föl előtte a helyzetet s mutatott rá a teendőkre, a főorvos lehajította a fejét és csak ennyit mondott:

— Fiam, magának igaza van, én ezeket mind tudom; számtalanszor jelentettem a felsőbb hatóságoknak, minden lehetőséget követtem; hiába. Leintenek, vagy a legjobb esetben iséretrekel traktálnak... Nincsenek orvosok... Vannak helyek, ahol 20—25 ezer emberre egy doktor esik. 30—40 ezer emberre egy kórházi ágy. A mi nacionalistáink csak a szájukkal hazafiak, de azt az áldozatot nem teszi meg egyikük sem, hogy egy isten hátmögötti faluba „eltemetkezék”. A nacionalizmust a mi ifjaink inkább Bucurestiben üzik. Miközben az első elemi osztályt 50 gyermek kezdi el, de csak 15 jut el a negyedikig; a többi meghal...

— De hiszen annyi fiatal kollégám vár egy körzetre — vetettem közbe, mire a főorvos rezignáltan válaszolta:

— Igen ám, de vajjon, hogy hívják a maga kollégáit?...

A politika és a járványok

És dr. B. tovább mesél:
— Elhiszi, hogy a husi kórházban 63 kiütéses tifuszbeteg van?

— Hogy lehetséges ez? Hiszen a lapok azt írják, hogy ezt a járványt már teljesen leküzdötték.

— Ugyan kérem, a lapok... Azok azt írják, amit az egészségügyi minisztérium jelent... Viszont azt mindnyájan láttuk, hogy a kormány milyen rózsás színekben írja le a helyzetet... Ott építenek kórházakat, ahol nincs rájuk szükség — mert politikai célok azt úgy kívánják... Különben mindenben a politika a mérvadó. A falu gyógyszerkészletét — ha a legtrikább esetben előfordul, hogy van — a bíró kezeli, persze politikai alapon. Csak a pártbíróknak jár orvosság... Képzelteti, hogyan kezeli a bíró ur azt a gyógyszert.

Minden 10. beteg REUMÁS,

pedig a reuma gyógyítható! Póstyáni iszapfürdők ott hon is vehet. A póstyáni természetes iszap „Pi-Qua” kocka a legjobban ajánlható. Kérdezze meg orvosát. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Szerencse, hogy nincs nagy választék, aszpirin, kinin, különböző kenőcsök, amelyekre rányomtatják a használati utasítást és injekciókhoz szükséges szérumok neveit, ezeket viszont kénytelen a doktorhoz küldeni.

Ahol sohse járt orvos

— De kezdjük talán ott, ahol doktor ur kezdte, amikor kiment a körzetébe... Milyen állapotokat talált? Mi volt a helyzet? De hogy is hívták a falut?

— Ezt nem mondhatom meg. Hisz mingyárt tudnák, hogy én vagyok az informátor...

Ahol orvos még nem járt

— Minket zsidókat a legrémesebb helyekre küldtek ki... olyan helyekre, ahol talán sohse járt orvos. Észak-Moldova és Beszarábia ebből a szempontból a legelhanyagoltabb helyek. A körzetemben negy község és 12 falu volt... és egyetlen telefon sem... 60—70 kilométert kellett megtennem szekéren, hogy eljussak egy haladó beteghez. Persze a legtöbbször nem tudtam segíteni. És az utak leírhatatlanul borzalmas állapotban vannak. Ha esik, ameddig a szem ellát, sártenger, télen a szél behavazza az utakat és lehetetlen közlekedni.

— Egy ilyen körzetbe a minisztérium rendszerint egészségügyi ügynököket küld ki (agent sanitar); a körorvosok inkább a nagyobb városok közelébe igyekeznek állomáshoz jutni.

Tifusz és malária

— A Prut mentén levő körzetemben, különösen a has- és a kiütéses tifusz szedte áldozatait. De pusztit az alkohol, a malária, a vérhaj, a tuberkulózis, a pelágra is. A gyermekeknek 20 százaléka sem éri el az egy esztendő. A szülők csak annyit mondanak: „nem voltak napjai” és sietve gondoskodnak újszülöttről. Szerencsére a gyermekelhajtás „müttét” még igen kis mértékben gyakorolják, mert rendszerint az anya halálával végződik...

— Amikor kirendelték a körzetembe, mindenekelőtt rájöttem, hogy nincs megfelelő lakásom. A körzet székhelyén a tanító meg a jegyző a „lenagyobb urak”. Ezeknek a tisztelekre méltó „intellektueleknek” az a nagy hibájuk volt, hogy a falu lelkészevel együtt tulságosan szerettek a jó erős szesz... az illemhely náluk a házmögötti södörből állott... Ez volt kiküldetésem legelviselhetlenebb része.

Se műszer, se gyógyszer

— A jegyző ur adott egy szobát. De kiderült, hogy se műszer, se gyógyszer. Hosszas keservek után a megyei főorvostól megszereztem a legszükségesebbeket. Végre megkezdhettem a munkát. Igen ám, de akkor rájöttem, hogy a prutmenti emberek nem nagyon hisznek az orvostudományban, az egész lakosság passzív rezisztenciájával kerültem szembe. S ezalatt terjedtek a járványok. Egy 300 lakos faluban minden betegség képviselve volt. Négy kiütéses tifusz, három hastifusz, 18 maláriás, hat tüdőbaj, nem tudom hány vérhaj, meg pelagras, stb. A faluban egyetlen ember nem akadt, akinek ne lettek volna élősdiek a testén. Még az „intellektuelek” sem képezték kivételt. Sokszor bizony rajtam is sétálgattak, akár mennyire is vigyáztam. A vizet a Prutból isszák — a hastifusz innen származik, a pelagrát a rossz tengeri okozza, tej nincs, csak keserű málé. A vidéket nyolc év óta szárazság sújtja, kipusztultak a tehének. A mocsaras vidék a maláriát terjeszti.

— A „lakás”

— A lakoházak rendszerint sárral tapasztott faépületek, az istálló mindig jobb állapotban van. Szoba, amelyben nincs kályha; ujszobának nevezik, a leány hozományával van itt fölhalmozva; és a kamraszerű konyha, ahol az egész család alszik és eszik, télen a kecskéknek meg a

borjuknak is itt vetnek ágyat. Ez a szoba persze hemzseg az élősdiektől.

— Az emberek irtóznak a víztől, erőszakkal sem lehet rávenni őket arra, hogy szappant használjanak — „Hogyne, hiszen dögből főzik” — mondják a szappanra.

— Miután szépszerével nem ment, katonákat kértem, összegyűjtöttem a falu népét az iskola udvaron és mindenkit megnyirattam, aztán gondoskodtam, hogy ugyancsak hatóságai rendelet mellett mindenki megfürdjék.

Napokon keresztül őriztek a katonák, mert a falu népe bosszút esküdt ellenem a megcsufolása miatt. Amikor az egyik faluban a tanító új kiütéses tifusz esetéről értesített s megjelentem, a háziak botokkal állták el az ajtót:

— „Vissza sátn, ide be nem teszi a lábát.”

— Katonákkal kellett visszajönnöm. A

MEM DE LUXE
a legfinomabb acélból.
Készült penge és mégis olcsó

két beteget beszállítottam a kórházba, két katonát a kapu elé állítottam a házat kénnel kifüstöltem s a falra szénnel ráirtam: „Ragályos beteg”.

— Végül is, hosszú hónapoknak kellett eltelnük, amíg a falvak népével megtudtam érteni, hogy az én munkám az ő érdeküket szolgálja... s bizony lassanként megszerettek, sőt elértem, hogy mind többen használtak szappant, főzték meg az ivóvizet, a szállásnéi tisztaruhát öltöttek s bizony az én fáradságom nem bizonyult teljesen hiábavalónak... Ha a hatóságok többet segítettek volna, én is többet tudtam volna elérni.

— Mos mi van a körzettel?

— Most nincs senki... A folytonosság megszakadt s valószínű, hogy egy éven belül minden a régi rossz kerékvágásba kerül... (h. e.)

Keresztények és zsidók közös frontja Amerikában az antiszemitizmus ellen

Felhívás a Népszövetséghez a zsidók jogainak elkobzása ellen

Washington, december 2. Az amerikai zsidó kongresszus legutóbbi rendkívüli gyűlésén fontos döntést hoztak. A gyűlésen az Egyesült Államok minden részéből közel 700-an jelentek meg. Hosszas vita után a következő határozati javasla-

tot fogadták el:

1. Együttes frontot kell alkotni a keresztényekkel együtt, a zsidók elnyomatása ellen.

2. A zsidó világgongresszust fel kell hívni, hogy követelje a Népszövetségtől a zsidók jogainak visszaállítását mindama országokban, ahol elkobozták emberi és polgári jogaikat. A Népszövetség gondoskodjon a jogok védelméről és biztosításáról a jövőben.

3. A kongresszus követeli a brit mandatórius kormánytól, hogy nyissák meg Palesztina kapuit olyan nagy bevándorlás számára, mint amilyent az ország elvisel.

A javaslat elfogadása után Capper szenátor nagy beszédben vázolta annak a szükségét, hogy keresztények és zsidók együttes frontban harcoljanak az antiszemitizmus és az antidemokrata hatalmakkal szemben.

Dr. Kertész Jenő lett a Zsidó Párt kolozsmegyei listavezetője

Ciuj, december 2. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán este tartotta meg a Zsidó Párt kolozsvári tagozata nagyfontosságú elnöki tanácsülését, melynek napirendjén a választási jelölőlista összeállítása szerepelt. Az elnöki tanács tagok szép számmal jelentek meg a gyűlésen, amelyet este pontosan 9 órakor dr. Kertész Jenő megyei tagozati elnök nyitott meg. Felhívta a megjelentek figyelmét a probléma fontosságára, majd pedig javasolta jelölőbizottság kiküldését, melynek tagjai Gottlieb József, Szirmai István, Grünwald Imre, dr. Herman Dezső és Nussbaum iparos lettek. A jelölő-bizottság tanácskozásának idejére az ülést felfüggesztették.

Néhány perc múlva tért vissza a jelölőbizottság és dr. Herman Dezső közölte, hogy az a választásokra a következő jelölőlista benyújtását javasolta:

Dr. Kertész Jenő,
Gottlieb József,
Rosenzweig Emánuel,
dr. Herman Dezső,
Schwartz Ignác,
Grünwald Imre.

Dr. Kertész Jenő ezután megnyitja a javaslat fölött a vitát és arra kéri az elnöki tanácsot, hogy a lista élére más közéleti férfit jelöljenek. Hasonló kéressel szólalt fel Gottlieb József és Schwartz Ig-

nác is. Jámbor Ferenc volt a vita első felszólalója, aki beszédében kérte mindazokat, akik a jelöléstől elállni akarnak, hogy ezt a szándékukat változtassák meg, mert a lista jelenlegi összetétele biztosítja a szavazatokat a Zsidó Párt számára. Hasonló szellemben beszéltek: Szirmai István, dr. Hamburg József, Nussbaum iparos és Grünwald Imre. A felszólalások hatása alatt a lista összes jelöltje elfogadták a megbízásukat, majd pedig a bizalmi férfiak kijelölésére került sor. Az ülést ezután dr. Kertész Jenő buzdító szavak kíséretében zárta be.

— Hat aranyérem a párizsi világiállítás zsidó pavillonja résztvevőinek. Párizsból jelentik: A világiállítás zsidó pavillonjának kiállító közül aranyérmes szavazott meg a zsidó: Louis Aschernek és Mano Katz festőművészek, ak ebben a hónapban Amerikába utazik. Összesen hat arany, hat ezüst és hét bronzérmes osztoztak széjjel. Azonfelül négy díszlevelet és egy grand prix-t kapott a kiállítók egy része.

Hemingway: Különös társaság, 276 lap, fizve 125 lei, kötve 158 lei, a Pantheon legújabb könyve. Korábbiak: Anday: Soha ilyen tavaszt, Földes Jolán: Mária jól érezt, Smedley: Magányos asszony, stb. Kötve kötetje 92 lei. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket Lepageától, Cluj.

Fiatal orvosok élet-halál harca Beszarábiában a kiütéses tifusszal és a babonával

Kolozsvári zsidó orvos megrázó élményei egy beszarábiai „egészségügyi” körzetben

Bucuresti, december 2. Az egyetemről most kikerült fiatal orvosok egyéves tényleges katonai orvosi gyakorlat és több vizsga letétele után kaphatnak szabad orvosi gyakorlatra miniszteri engedélyt. Ebből az egyévből a fiatal doktoroknak nyolc hónapot az ország különböző körzeteiben kell eltölteniük, elsősorban ott, ahol kevés az orvos, de a járványok annál több áldozatot szednek.

B. kolozsvári orvos, aki egy elhanyagolt falucsmegyeyi körzetbe kapott beosztást, sőtét színekben eseteli a Prut folyó mentén levő északmoldvai paraszt lakosság egészségügyi viszonyait.

Amikor rájön, hogy az elmondottakat megakarjuk írni, aggódva mondja:

— Ezek nem megírható dolgok...
— Miért?
— Mert nem megírhatók — válaszolta és minden más magyarázattal elzárkózott.
— De hiszen az országnak teszünk vele szolgálatot, ha megírjuk...
— Hát írja meg, de csak 2—3 héttel a leszerelésem után, a nevemet azonban akkor se írja ki.

B. dr. megteszi jelentését a megyei főorvosnak

Amikor B. dr. a megyei főorvosnak elmondotta tapasztalatait és mély megdöbbenéssel, fiatalos hévvel tárta föl előtte a helyzetet s mutatott rá a teendőkre, a főorvos lehajította a fejét és csak ennyit mondott:

— Fiam, magának igaza van, én ezeket mind tudom; számtalanszor jelentettem a felsőbb hatóságoknak, minden lehetett elkövettem; hiába. Leintenek, vagy a legjobb esetben isgértekekkel traktálnak... Nincsenek orvosok... Vannak helyek, ahol 20—25 ezer emberre egy doktor esik. 30—40 ezer emberre egy kórházi ágy. A mi nacionalistáink csak a szájukkal hazafiak, de azt az áldozatot nem teszik meg egyikük sem, hogy egy isten hátmögötti faluba „eltemetkezzék”. A nacionalizmust a mi ifjaink inkább Bucurestiben űzik. Miközben az első elemi osztályt 50 gyermek kezdi el, de csak 15 jut el a negyedikig; a többi meghal...
— De hiszen annyi fiatal kollégám vár egy körzetre — vettem közbe, mire a főorvos rezignáltan válaszolta:
— Igen ám, de vajjon, hogy hívják a maga kollégáit?...

A politika és a járványok

Es dr. B. tovább mesél:
— Elhiszi, hogy a husi kórházban 63 kiütéses tifuszbeteg van?

— Hogy lehetséges ez? Hiszen a lapok azt írják, hogy ezt a járványt már teljesen leküzdötték.

— Ugyan kérem, a lapok... Azok azt írják, amit az egészségügyi minisztérium jelent... Viszont azt mindnyájan láttuk, hogy a kormány milyen rózsás színekben írja le a helyzetet... Ott építenek kórházakat, ahol nincs rájuk szükség — mert politikai célok azt úgy kívánják... Különben mindenben a politika a mérvadó. A falu gyógyszerkészletét — ha a legritkább esetben előfordul, hogy van — a bíró kezeli, persze politikai alapon. Csak a pártbíróknak jár orvosság... Képzheti, hogyan kezeli a bíró ur azt a gyógyszerert.

Minden 10. beteg REUMÁS,

pedig a reuma gyógyítható! Póstyéni iszapfürdőtől otthon is vehet. A póstyéni természetes iszap „Pi-Qua” kocka a legjobban ajánlható. Kérdezze meg orvosát. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Szerencse, hogy nincs nagy választék, aszpirin, kinin, különböző kenőcsök, amelyekre rányomtatják a használati utasítást és injekciókhoz szükséges szűrőmók neveit, ezeket viszont kénytelen a doktorhoz küldeni.

Ahol sohse járt orvos

— De kezdjük talán ott, ahol doktor ur kezdte, amikor kiment a körzetébe... Milyen állapotokat talált? Mi volt a helyzet? De hogy is hívták a falut?

— Ezt nem mondhatom meg. Hisz mindig azt tudnák, hogy én vagyok az informátor...

Ahol orvos még nem járt

— Minket zsidókat a legrémesebb helyekre küldtek ki... olyan helyekre, ahol talán sohse járt orvos. Észak-Moldova és Beszarábia ebből a szempontból a legelhanyagoltabb helyek. A körzetben negy község és 12 falu volt... és egyetlen telefon sem... 60—70 kilométert kellett megtennem szekéren, hogy eljussak egy haladó beteghez. Persze a legtöbbször nem tudtam segíteni. És az utak leírhatatlanul borzalmas állapotban vannak. Ha esik, ameddig a szem ellát, sártenger, télen a szél behavazza az utakat és lehetetlen közlekedni.

— Egy ilyen körzetbe a minisztérium rendszerint egészségügyi ügynököt küld ki (agent sanitar); a körorvosok inkább a nagyobb városok közelébe igyekeznek állomáshoz jutni.

Tifusz és malária

— A Prut mentén levő körzetemben, különösen a has- és a kiütéses tifusz szedte áldozatait. De pusztít az alkohol, a malária, a vérhaj, a tuberkulózis, a pelágra is. A gyermekeknek 20 százaléka sem éri el az egy esztendő. A szülők csak annyit mondanak: „nem voltak napjai” és sietve gondoskodnak ujszülőtről. Szerencsére a gyermekek hajtás „mütétet” még igen kis mértékben gyakorolják. mert rendszerint az anya halálával végződik...
— Amikor kirendeltek a körzetembe, mindenekelőtt rájöttem, hogy nincs megfelelő lakásom. A körzet székhelyén a tanító meg a jegyző a „legrnagyobb urak”. Ezeknek a tiszteletre méltó „intellektualeknek” az a nagy hibájuk volt, hogy a falu lelkészével együtt túlságosan szerették a jó erős szeszt... az illemhely náluk a házmögötti sődörből állott... Ez volt kiküldetésem legelviselhetlenebb része.

Se műszer, se gyógyszer

— A jegyző ur adott egy szobát. De kiderült, hogy se műszer, se gyógyszer. Hosszas keservek után a megyei főorvos-tól megszereztem a legszükségesebbeket. Végre megkezdhettem a munkát. Igen ám, de akkor rájöttem, hogy a prutmenti emberek nem nagyon hisznek az orvostudományban, az egész lakosság passzív rezisztenciájával kerültem szembe. S ezalatt terjedtek a járványok. Egy 300 lakos faluban minden betegség képviselve volt. Négy kiütéses tifusz, három hastifusz, 18 maláriás, hat tüdőbaj, nem tudom hány vérhaj, meg pelágrás, stb. A faluban egyetlen ember nem akadt, akinek ne lettek volna elősdiék a testén. Még az „intellektualek” sem képezték kivételt. Sokszor bizony rajtam is sétálgattak, akár-mennyire is vigyáztam. A vizet a Prutból isszák — a hastifusz innen származik. A mocsaras vidék a maláriát terjeszti.

— A „lakás”

— A lakóházak rendszerint sárral tapasztott faépületek, az istálló mindig jobb állapotban van. Szoba, amelyben nincs kályha; ujszobának nevezik, a leány hozománya van itt fölhalmozva; és a kamraszerű konyha, ahol az egész család alszik és eszik, télen a kecskéknek meg a

borjúknak is itt vetnek ágyat. Ez a szoba persze hemzseg az élősdiektől.

— Az emberek irtóznak a viztől, erőszakkal sem lehet rávenni őket arra, hogy szappant használjanak — „Hogyne, hiszen dögből főzik” — mondják a szappanra.

— Miután szépszerével nem ment, katonákat kértem, összegyűjtöttem a falu népét az iskola udvaron és mindenkit megnyirattam, aztán gondoskodtam, hogy ugyancsak hatósági rendelet mellett mindenki megfürdjék.

Napokon keresztül őriztek a katonák, mert a falu népe bosszút esküdt ellenem a megcsufolása miatt. Amikor az egyik faluban a tanító új kiütéses tifusz esetéről értesített s megjelentem, a háziak botokkal állták el az ajtót:

— „Vissza sátn, ide be nem teszi a lábát.”

— Katonákkal kellett visszajönnöm. A

két beteget beszállítottam a kórházba, két katonát a kapu elé állítottam a házat kénnel kifüstöltem s a faira szénnel ráirtam: „Ragályos beteg”...

— Végül is, hosszú hónapoknak kellett eltelniük, amíg a falvak népével megtudtam értetni, hogy az én munkám az ő érdeküket szolgálja... s bizony lassanként megszerettek, sőt elértem, hogy mind többen használtak szappant, főzték meg az ivóvizet, a szülészeti tisztaruhát öltöttek s bizony az én fáradságom nem bizonyult teljesen hiábavalónak... Ha a hatóságok többet segítettek volna, én is többet tudtam volna elérni.

— Mos mi van a körzettel?
— Most nincs senki... A folytonosság megszakadt s valószínű, hogy egy éven belül minden a régi rossz kerékvágásba kerül... (h. e.)

Keresztények és zsidók közös frontja Amerikában az antiszemitizmus ellen

Felhívás a Népszövetséghez a zsidók jogainak elkobzása ellen

Washington, december 2. Az amerikai zsidó kongresszus legutóbbi rendkívüli gyűlésén fontos döntést hoztak. A gyűlésen az Egyesült Államok minden részéből közel 700-an jelentek meg. Hosszas vita után a következő határozati javasla-

tot fogadták el:

1. Együttes frontot kell alkotni a keresztényekkel együtt, a zsidók elnyomatása ellen.

2. A zsidó világkongresszust fel kell hívni, hogy követeljék a Népszövetségtől a zsidók jogainak visszaállítását mindama országokban, ahol elkobozták emberi és polgári jogaikat. A Népszövetség gondoskodjon a jogok védelméről és biztosításáról a jövőben.

3. A kongresszus követeli a brit mandatórius kormánytól, hogy nyissák meg Palesztina kapuit olyan nagy bevándorlás számára, mint amilyent az ország elvisel. A javaslat elfogadása után Capper szenátor nagy beszédben vázolta annak a szükségét, hogy keresztények és zsidók együttes frontban harcoljanak az antiszemitizmus és az antidemokrata hatalmakkal szemben.

Dr. Kertész Jenő lett a Zsidó Párt kolozsmegyei listavezetője

Cluj, december 2. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán este tartotta meg a Zsidó Párt kolozsvári tagozata nagyfontosságú elnöki tanácsülését, melynek napirendjén a választási jelölési lista összeállítása szerepelt. Az elnöki tanács tagok szép számmal jelentek meg a gyűlésen, amelyet este pontosan 9 órakor dr. Kertész Jenő megyei tagozati elnök nyitott meg. Felhívta a megjelentek figyelmét a probléma fontosságára, majd pedig javasolta jelölőbizottság kiküldését, melynek tagjai Gottlieb József, Szirmai István, Grünwald Imre, dr. Herman Dezső és Nussbaum iparos lettek. A jelölő-bizottság tanácskozásának idejére az ülést felfüggesztették.

Néhány perc múlva tért vissza a jelölő-bizottság és dr. Herman Dezső közölte, hogy az a választásokra a következő jelölési lista benyújtását javasolta:

Dr. Kertész Jenő,
Gottlieb József,
Rosenzweig Emánuel,
dr. Herman Dezső,
Schwartz Ignác,
Grünwald Imre.

Dr. Kertész Jenő ezután megnyitja a javaslat fölött a vitát és arra kéri az elnöki tanácsot, hogy a lista élére más közéleti férfit jelöljenek. Hasonló kéréssel szólalt fel Gottlieb József és Schwartz Ig-

nác is. Jámbor Ferenc volt a vita első fel-szólója, aki beszédében kérte mindazokat, akik a jelöléstől elállni akarnak, hogy ezt a szándékukat változtassák meg, mert a lista jelenlegi összetétele biztosítja a szavazatokat a Zsidó Párt számára. Hasonló szellemben beszéltek: Szirmai István, dr. Hamburg József, Nussbaum iparos és Grünwald Imre. A felszólalások hatása alatt a lista összes jelöltjei elfogadták a megbízásukat, majd pedig a bizalmi férfiak kijelölésére került sor. Az ülést ezután dr. Kertész Jenő buzdító szavak kíséretében zárta be.

— Hat aranyérem a párizsi világkiállítás zsidó pavillonja résztvevőinek. Párizsból jelentik: a világkiállítás zsidó pavillonjának kiállítói közül aranyérmes szavazott meg a zsüri: Louis Aschernek és Mano Katz festőművészeknek, ak ebben a hónapban Amerikába utazik. Összesen hat arany, hat ezüst és hét bronzérmes osztottak szíjjel. Azonfelül négy díszoklevelet és egy grand prix-t kapott a kiállítók egy része.

Hemingway: Különös társaság, 276 lap, füve 125 lei, kötve 153 lei, a Panteon leg-újabb könyve. Korábbiak: Anday: Soha ilyen tavaszt, Földes Jolán: Mária jól érett, Smedley: Magányos asszony, stb. köve kötetje 92 lei. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket Lepagétól, Cluj.

Megnyit BUCURESTIBEN a nagy „Gociman” szálló

Bul. Dinicu Golescu 29, a Gara de Nord-nál (érkezési oldal). A legmodernebb komfort és abszolút szerény árak. Tiszviselőknél és utazóknak 20% kedvezmény.

Dr. Horvat kvesztor új munkatervéről nyilatkozott a sajtónak

Modernebb teszik a közlekedést Kolozsváron

Uj, december 2. (Az Uj Kelet tud.) Horvat rendőrkezes, akinek véglegesítéséről szóló királyi dekrétum a napokban érkezett meg Kolozsvárra, tegnap fogadta a sajtó munkatársait, akiknek nyilatkozott legközelebbi munkaprogramjáról.

Kijelentette a rendőrkezes, hogy a közlekedés modernebb tételére a kezdetleges Stop jelzők helyett villanyjelző-lámpákat akar felszereltetni, már pedig a Hinz patika, a Mihai Viteazul tér, a New-york, a Memorandului ucca sarkán és az Opera előtt. A villanyjelzők egyenként százezer lejbe fognak kerülni, amelyeknek célja a forgalmi baleseteknek lehetőleg a minimumra való csökkentése. A megvalósítást eddig anyagi akadályok hátráltatták, míg most olyan megoldást találak, amelynek segítségével az először előirányzott költség ötödrészből fogja futni az újítás. A tervet legközelebb dr. Draganu főpolgármester elé terjeszti és ha az időközi bizottság elnöke hozzájárul, ugy közelebből megvalósíthatják.

A fontosabb utkeresztvezetéseknél az átkeles szabályozására sárfa réz-szegekkel jelölik meg a gyalogjárók átkelési helyét. Csak ezen az uton történhetik a gyalogjárók-közlekedés, még pedig a villanyjelző készülékek utmutatása szerint. Ezzel kapcsolatotban szigorú rendszabályt léptetnek

életbe. A villanyjelző körül állandóan rendőrök fognak cirkálni, akik a helyszínen büntetik meg a fegyelmezetlen gyalogjárót. Ez a rendszer a nyugati fővárosokban már évek óta életben van.

Hangsúlyozza dr. Horvat rendőrkezes, hogy a villanystopok bevezetése után a mentőautók és a tűzoltó-autók, valamint a rendőrség gépkocsijainak kivételével szigorúan szabályozni fogják a gyalogjárók és a magánautók forgalmát. Hasonlóképpen szabályozzák az autók vesztelési helyét és idejét is.

A rendőrkezes új tervei közé tartozik a népesedési ügyosztály átszervezése is, amely lehetővé tegye, hogy illetékes hivatalok megfelelő képet kapjanak a város lakosságáról.

A továbbiakban kijelentette dr. Horvat rendőrkezes, hogy megállapítása szerint az utkevelosztály ma már kifőzéstalanul működik. Mindezekon kívül rendezni kívánja a uccai favágás kérdését, a köztisztaság ügyét, az áruüzérkedési ellenőrzés megszorgítását és a szesz törvény betartásának gyakorlati ellenőrzését. A rendőrkezes azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a választások ideje alatt minden erőfeszítésével gondoskodni fog a rend fenntartásáról. Hangsúlyozta, hogy mindig a közönség érdekeit kívánja szolgálni.

A varsói ügyvédi kamara nagy szöbbséggel elvetette a jobboldal numerusz-klauzusz javaslatát

Két zsidót választottak az ügyvédi tanácsba

Varsó, december 2. A varsói ügyvédi kamara a napokban gyűlést tartott, amelyen a fővárosból és a vidékről több mint 1600 ügyvéd vett részt. A viharos lefolyású gyűlésen a nemzeti demokraták, a nemzeti radikálisok és a kormány jobboldalához tartozó ügyvédek a zsidóknak a kamarában elfoglalt pozíciója ellen foglaltak állást. Velük szembe helyezkedtek a demokrata és szocialista zsidó és nemzsidó ügyvédek.

A zsidó ügyvédek külön választási blokkba tömörültek és két jelöltet neveztek ki a maguk soraiból. Megválasztották a legfelsőbb ügyvédi tanácsba a demokrata Sigismund Naguskyt, akivel szemben a nemzeti demokraták jelöltje kisebbségben maradt. Erre az antiszemita blokk Nagusky ellen tüntetett. Suchodolsky rárohant az új tanácsagra, de Nagusky kivédte a támadást és kétszer arcul ütötte ellenfelét. Erre hatalmas tumultus

támadt, amit végül is az elnökség intézett el. A jobboldali blokk javaslatot terjesztett be a numerusz klauzusz olyan módon való bevezetésére, hogy az ügyvédi kamarákba csak a zsidó lakosság arányszámának megfelelően vétessenek fel. Kérvetelt továbbá azt is, hogy a zsidó ügyvédjelölteket további rendelkezésig ne vegyenek fel a kamarába és az egyetemeken is korlátozzák a zsidók felvételét. Hartglass ügyvéd javasolta, hogy ezt a beadványt mint az alkotmánnyal ellentétet, ne vigyék szavazás alá. A gyűlés 700-tal 500 szavazat ellenében elhatározta, hogy napirendre tér a jobboldali blokk javaslata fölött.

Ezután az ügyvédi tanácsba való választásokat ejtették meg, amelynek során Rosenstadt és W. Seidenmann zsidó ügyvédek beválasztották a kamarába.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár, 628 oldal, kb. 40.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 10.000 szó, 120 lej. Kapnató és

Uj Kelet kiadóhivatalában

Uj. St. Bacia 1. Póp. 10.

KÖZGAZDASÁG

A házbérjövedelem lefoglalása esetén az adóbonban eszközölt fizetés haszná a háztulajdonost illeti meg

Rég vitatott kérdés, hogy abban az esetben, ha a háztulajdonos adótartozása miatt a fiscus lefoglalja az ingatlan bérjöveldelmét és a bérló bónban fizeti a letiltott bérösszeget, akkor ezen fizetés kedvezményét a bérló, vagy a háztulajdonos igényelheti-e. E kérdésben most döntött a

semmitőszék egyesített tanácsa, kimondva, hogy az adóbonokkal való fizetés az adós, jelen esetben tehát a háztulajdonosnak személyi joga. A bérló ennélőfogva köteles a háztulajdonosnak megtéríteni a tényleges bérösszeget és az adóbon árfolyama közötti különbözetet.

A szóbeli szerződések repülőbélyeg-illetékét követelik az importáló cégektől

A repülőalap kolozsvári ellenőrei megjelentek több importáló vállalatnál és az egyezrelekes szerződési repülőbélyeg illeték le nem róvása címén kihágási jegyzőkönyveket vettek fel és egyben a cégeket a megállapított bélyegilleték ötszörösével, mint bírsággal sújtották. Az ellenőr abból a feltevésből indult ki, hogy az importáló

cégek és külföldi szállítók az áru megrendelésénél szerződéseket kötöttek és mivel ezeket a szerződéseket felmutatni nem tudták, az ellenőr szerint vétettek a törvény előírásai ellen, minthogy a törvény szerint nemcsak az írásbeli, hanem a szóbeli szerződések is illetékkötelesek.

A kolozsvári tábla döntése szerint az alkalmazottak szabadságidőre járó követeléseit öt év alatt évülnek el

A kolozsvári Industria faipari vállalat egyik tisztviselője 1934 évben pert indított a vállalat és a patronáló pénzintézet ellen elmaradt szabadsága idejére járó követelése, stb. miatt. A bíróság meg is ítélte a tisztviselő által igényelt három évi szabadságidőre járó követelést és ezt a vállalat ki is fizette. A tisztviselő, aki abban a házban volt, hogy a szabadságidőre járó követelések 3 év alatt évülnek, 1935 évben további két évre járó szabadságidejéért perelt be a vállalatot és most már azzal érvelt, hogy az ilyenmő követelések csak 5 év alatt évülnek el azokon a területeken, ahol a volt magyar törvények érvényben vannak. Ez utóbbi per

kapcsán az ügyészség arra való hivatkozással, hogy a szabadságidő elévülése kérdésében ellentétes bírói döntések hangzottak el, egységes joggyakorlat kialakítása végett a semmitőszéktől kért elvi döntést. A legfelsőbb bíróság 3 évi elévülést állapított meg. Ezzel a semmitőszéki döntéssel került a per a kolozsvári tábla elé, amely ezzel ellentétben úgy döntött, hogy a törvény szövege csak a fizetésre és hasznórszesedésre vonatkozó alkalmazotti követelést vonja ki az 5 éves elévülés alól és így a kártérítés jellegű bírói szabadságidőre járó követelés elévülési ideje 5 év.

Mi újság a külföldi piacokon?

A manchesteri pamutfonó szövetség kimutatást közöl a világ pamutfonóorsóinak számáról. Az egyes országok kimutatásaiból látjuk, hogy Anglia, amely jelenleg 38,753.000 orsóval rendelkezik, 1913 év óta erősen visszaesett. Az akkori kimutatásban 55,652.000 orsóval szerepel. Érdekes, hogy Ázsia pamutfonóinak száma ezen idő alatt éppen 17 millióval emelkedett. Jellemző Japán erős térhódítása, mely negyed évszázad alatt ötszörösére emelte pamutfonóorsóinak számát.

Az angol pamutipar gépállománya 40 millió 500.000 fonóorsó (ezek azonban csak részben vannak üzemben) és 515.000 szövőszék. Az angol textiliparnak ebből a több mint 500.000 embert foglalkoztató hatalmas ágazatában kb. 110 millió font sterling tőkét investáltak. A termelés kb. 1,5 millió font pamutfonalra, 3,354.000 millió négyzetyard pamutszövetre és 425 millió négyzetyard tiszta, vagy pamuttal kevert műselyemkémére rug.

Az olasz textilgyárosok szövetségének évi jelentésében olvassuk, hogy Milánó tartományában jelenleg 1300 textilgyáripari cég működik. S a pamutiparban 45.000, a selyemiparban 15.000, a kender és leniparban 12.000, géphurkoló- és harisnyaiparban 10 ezer, a műselyemfeldolgozásban 8000, gyapjúiparban 3000 s a ruházati ipar különböző ágazataiban 12.000 munkást foglalkoztatnak. Érdekes, hogy az abessziniai háború ipari konjunktúrájával kapcsolatban a motorokat, repülőgépeket, lokomotivokat, szerszámgepeket, stb. gyártó vas-, fém- és gépipar jelen-

tősége az utóbbi időben rohamosan fokozódott, úgyhogy Milánó körzetében most már nincsen a textiliparnak olyan kimagasló jelentősége, mint régebben.

RÁDIÓ-MŰSOR

PÉNTEK, december 3. —

Bucuresti. 6.30 Torna, vidám zene, hanglemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadások, hírek. 13.10 Rádiózenekar, hírek. 14.30 Lemezek. Hírek. 18. Iules Vazul zenekara. 20 Standelmann János orgonavevénye. 20.35 Operaközvetítés, hírek. 23.45 Hírek, németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna, hanglemezek, érend. 11 Hírek. 11.20 Előadás. 11.45 Felolvasás. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.30 Szimfonikus zenekar. 15.40 Hírek. 16 Előadás. 17.15 Diákfelőla. 17.45 Hírek. 18 Egyetemi énekar. 18.45 Sportközlemények. 19 Operaházi zenekar 20 Előadás. 20.30 Küllügyi negyedóra. 20.45 Magya. nóták. 21.45 Kiss Ferenc előadó-estje. 22.15 Hírek. 22.40 Szalonzene. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Jazzzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19.30 Gyórszó-tanfolyam. 20 Tánclemezek. 20.45 Felolvasás. 21.15 Hírek. 21.40 Vonós-negyves.

Bécs. 8.10 Lemezek. 12.25 Zongora- és szopránzóla. 16.15 Ének. 17.05 Liszt ábránd. 18.25 Schubert-dalok.

Bé lin. 18 Schubert-dalok. 20 Lemezek. 21 Filha-mónikus zene. 22 Könyvű-zene. 23.30 Zenekar.

Hárc renc n

A Manevics-

Bucuresti, december 2. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi jobboldali okirathamisítási bűntette miatt a Leonte Manevics zsidó ügyvédnek ötá diplomáinak egyenként 100 lejnyi büntetést kellett fizetnie. A bíróság a diplomáinak nosztifikálására kötelezte a bíróságot, amelynek elnöke a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte.

Kihallgatásakor beismerték a nosztifikálásokat követően, de a külföldön kik hozzá fordultak, nemien jártak el és ilyen eszközökkel a diplomát, mert ő úgy csak a legális eljárás megfizetését követően engedélyezte a nosztifikálást. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte.

Elrendelté
vizitóját

Az ügy ezzel a büntetés indult és a hatóság elrendelté vizitóját. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte.

A régi no
szere

A dolog ismeretében a nosztifikálásokat követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte. A bíróság a büntetés megfizetését követően a bíróságot a büntetés megfizetésére kötelezte.

Három évre visszamenőleg elrendelték a külföldi diplomák nosztrifikálásának ellenőrzését

A Manevics-botrány és annak igazi háttere. Újabb uszítási lehetőség lát a külföldi diplomák botránnyában az antiszemita sajtó

Bucuresti, december 2. (Az Új Kelet) A fővárosi jobboldali sajtó hasábos cikkekben számol be a legújabb leleplezett okirathamisítási botránnyról, melynek főszereplője egy Leonte Manevics nevű odesszai származású zsidó ügyvéd. Ez a Manevics évek óta a külföldi egyetemet végzett diákok diplomáinak nosztrifikálása körül folytatja üzletemeit és busás pénzért könyvet ír meg a külföldről hazatért diákok diplomáinak érvényesítéséről. Manevics leleplezése érdekes körülmények között történt. Az egészségügyi minisztériumnál feljelentettek néhány fiatal zsidó orvost, azzal a váddal hogy nosztrifikálásuk törvénytelenül történt. Az igazságügyi miniszter berendelte kihallgatásra az orvosokat, akik beismerték, hogy az ügyeik elintézését Manevicsre bízták, aki 70 ezer lejért megígérte nekik a diplomák nosztrifikálását. Leonte Manevicsot a minisztériumhoz beidézték diákok közül kető leleplezte le. Ezek miután a minisztériumból távoztak, mindenfelé keresték Manevicsot, minthogy akkor még diplomáikat nem kapták kézhez, pedig már a közvetlenként a kért összeget lefizették. Manevics előkerült és átadta a diákoknak diplomáikat, amelyeket bünsön uton emelt az egészségügyi minisztériumból, egy tisztviselő megvesztegetésével. A fiatal orvosok, minthogy látták, hogy a dolog körül valami visszaélés történt, rendőrök hívták át Manevicsot, akit letartóztattak.

Manevics vallomása

Kihallgatásakor beismerte, hogy valóban nosztrifikálásokat közvetítésével foglalkozott, de a külföldön végzett orvosok, akik hozzá fordultak, valamennyien jóhiszeműen jártak el és nem tudták, hogy milyen eszközökkel szerzi meg számukra a diplomát, mert ő úgy informálta őket, hogy csak a legális elintézési utakat gyorsítja meg. Manevicsnál letartóztatásakor egész sereg pecsétet és 150 ezer lejt, valamint néhány már nosztrifikált diplomát találtak.

Elrendelték a diplomák revízióját

Az ügy ezzel a bűnügyi vizsgálat utjára indult és a hatóságok fogják megállapítani, hogy kikkel való összeköttetésben adott Manevics éveken keresztül „közvetítő” — és tudta zsarolni azokat a külföldi orvosokat, akik öt-hat évi kemény munka után abban reménykedtek, hogy igazságtalanságukat megteremtését a segítségével megkönnyíthetik. Az egészségügyi minisztérium sietve elrendelte, hogy a legközelebb három évben nosztrifikált diplomát revízió alá vegye. Ugyanakkor már működésbe lépett az antiszemita orvosokból működő szervezete is, mely küldöttséggel azt kérte a minisztertől, hogy tíz évre visszamenőleg rendelje el az ellenőrzést.

A régi nosztrifikálásokról

A dolog ismeretéhez tudni kell, hogy a nosztrifikálásokról évek óta folytak már a viták és egymást érik a rendeletek, amelyek a nosztrifikálás módjait megállapítják. 1934-ig a közoktatásügyi minisztérium az egészségügyi minisztériummal egyaránt volt illetékes a nosztrifikálásokról. A külföldről hazatért fiatal orvosnak Bucurestibe kellett utaznia, ahol a közoktatásügyi minisztérium az orvosát valamelyik egyetemhez osztotta be. A diák lefizette a nosztrifikáláshoz szükséges 12 ezer lejes taxát s 3 ezer lejes vizsgadíjat és szabályszerű vizsgát tett, amelynek alapján a diplomáját előbb nosztrifikálták, majd pedig ugyanazon bizottság előtt az úgynevezett „libera practica”, azaz működési vizsgát kellett letennie.

Minthogy a két vizsgára ugyanazokat a tanárokat küldték ki, igen gyakran a bizottságok, úgy a saját kényelmükre, mint az orvos munkájának megkönnyítésére, csak egy vizsgát tartottak és ezen az uton jogosították fel a külföldi diplomást a bel-földi orvosi gyakorlatra.

Az új rendeletek

1934-ben a minisztérium visszaélésekre jött rá. Megállapították ugyanis, hogy egyes városokban könnyebben kezelik a nosztrifikálási vizsgákat és a minisztériumokban vannak tisztviselők, akik szívesen osztják be az orvosokat olyan egyetemekhez, ahol a nosztrifikálást egyszerű formalitásokkal helyettesítik, természetesen nem ocsó pénzért. Ekkor lépett életbe az egyetemközi tanácsnak az a határozata, hogy minden külföldi diplomás a lakóhelyéhez a legközelebb fekvő egyetemen köteles nosztrifikálni. Így az erdélyi diákok valamennyien a kolozsvári egyetemre kerültek, ahol az orvosi dékánátus egyszerűen meg is szüntette a nosztrifikálás műveletét. Ehelyett a külföldön végzett orvos-

soknak aszerint, hogy tanulmányaikat milyen rendszerű egyetemen végezték, egy, vagy két évre be kellett iratkozniuk a fakultásra és az évek szabályos lehallgatása után román diplomához jutottak.

Manevics módszere

Nem így történt azonban Bucurestiben és Iasiban, ahová Leonta Manevics jó összeköttetései révén csábítja el a diákokat, hogy számukra az egy-két éves egyetemi továbbtanulást megtakarítsa. Manevics szerepe abban állott, hogy esetleg hamis illetőségi bizonyítványok segítségével ahhoz az egyetemhez osztotta be a diákokat, ahol kitűnő összeköttetései voltak és ahol lehetővé tudta tenni a „szabályos” diploma megszerzését. Minthogy minden egyetemnek jogában van a saját nosztrifikálási rendszerét alkalmazni, Manevics ahhoz az egyetemhez szerezte meg a kapcsolatait, ahol a rendszer a legkevésbé bonyolult.

A most meginduló vizsgálatnak az lenne a feladata, hogy leleplezze azokat, akikkel Manevics ezeket az üzletemeket együtt

elkövette. Ami az ellenőrzésre váró külföldön végzett fiatal orvosokat illeti — ezeknek a számát pillanatnyilag nincs módunkban megállapítani, — valószínűnek látszik, hogy jóhiszeműségeket fogják bizonyítani és így legfeljebb azt a nehézséget támaszthatják számukra, hogy illetőségi helyükhöz tartozó egyetemen egy, vagy két évet le kell majd hallgatniuk.

Miért a zsidók?

Ennyire zsugorodik össze a hamisítási botránny, amelyből a jobboldali sajtó most újra alkalmas fegyvert lát a zsidó-ellenes uszításokra. Ez a sajtó felháborodik azon, hogy a külföldi diplomások nagy része „idegen”, sőt zsidó. A magyarázat igen egyszerű. A bucaresti egyetemen fehér holló számba megy egy zsidó egyetemi hallgató és az egész országban éveken keresztül nem végezhetett zsidó orvos. A nem hivatalos numerusz klauzusz, mely szigorúan vigyáz arra, hogy az elsőéves felvételi vizsgákon nehogy számarányon felül jussanak az egyetemre zsidók, külföldre kényszeríti a zsidó diákokat, akik válogatott nélkülözések és szenvedések közepette, társadalmi intézmények, rokonok és barátok egész légiójának mozgósításával tudják csak elvégezni tanulmányaikat. Nem kell bizonyítani, hogy a román diákok nincsenek hasonló kényszernek kitéve. Ilyen körülmények között jut oda a zsidó diák hogy szélhámosok karmaiba kerüljön és horribilis összegek árán jusson majdnem évtizedes munka után olyan diplomához, amelyet — mint látszik — még revízió alá is vesznek. Hogy végül mindez még uszítási eszközzé váljék azoknak a kezében, akik a Romániában való tanulmányaikat két évtized óta könyörtelenül megakadályozták...

Németország már nem akarja elszigetelni magát a világ többi részétől —

mondotta Göbbels müncheni beszédében

Berlin, december 2. (Rador). Göbbels dr. propagandagyűlésén tegnap este Münchenben a napirenden levő politikai kérdésekkel és a négyéves terv keresztülvételével foglalkozott. Kijelentette, hogy Németország politikájával nem akarja magát elszigetelni a világ többi részétől, mert sikerült most már végérvényesen leküzdenie azt az alsóbbrendűségi állapotot, amelybe a háború után jutott. A nemzeti szocialista rezsim — mondotta — a devizák és nyersanyagok függetlenségére most már lehetetlen tekintetbe nem

venni Németország szavát a nagy nemzetközi fontosságú kérdésekben. Németország döntő tényező lett az európai politikában és a bolsevizmusnak el kell ismernie, hogy ma nem egy gyenge Németországgal áll szemben, hanem három hatalmas csoporttal kell harcolnia, amely nem fog megengedni semmilyen beavatkozást belügyeibe. Németország — fejezte be beszédét Göbbels — nem elvi frázisokkal győzte le a bolsevizmust, hanem mélyszélességgel meggyőződéssel, az egész nép megfiatalításával.

Delbos kisebbségvédelmi tervet hoz magával romániai útjára

Brüsszelben megegyezéssel fogadták a Belga-Kongóra vonatkozó német igények cáfolatát

Párizs, december 2. (Rador). A francia lapok ma is a londoni tárgyalásokkal és Delbos közép-európai útjának fontosságával foglalkoznak. Az Epoque szerint ami új Anglia magatartásában, az az, hogy Franciaországgal együtt hangoztatja, miszerint érdekében áll a közép-, kelet- és balkáni Európa békéjének fenntartása. E tekintetben az elhangzott nyilatkozatok annál fontosabbak, mert azon napot követően hangoztattak el, amikor Németország Anglia érdektelenségét bizonygatta e területeket illetően.

Az Echo de Paris szerint a Népszövetséget nem említi a közlemény, mert annak elkészítői Németországra és Olaszországra akartak tekintettel lenni, hogy elhárítsák a sajtókampányt.

A l'oeuvre azt írja, hogy nincsen szó von Neurath Londonba való meghívásáról, sem más kezdeményezésekről, amelyek Halifax lord látogatását követnék. Előbb Delbos hazatérésére várnak.

A Le Populaire azt állítja, hogy a londoni tanácskozások kitűnő bevezető jelentenek

Delbos közép-európai útja számára. A külügyminiszter útjának különösen varsói és belgrádi szakaszai lesznek nehezek és tudni véljük, hogy Delbos a londoni tárgyalások eredményeinek szellemében fog eljárni.

A Le Jour azt írja, hogy Delbos Franciaország kisantantbeli barátait formálisan biztosítani fogja területi sérthetlenségük megvédéséről. Közölni fogja, hogy Franciaország és Anglia egyeznek azon felfogásban, miszerint az esetleges ausztriai és csehszlovákiai belső zavargásokat az európai béke elleni merényletnek fogják tekinteni.

Delbos Anglia nevében is beszél. A francia lapok mai számai is Delbos útjával foglalkoznak. A Le Petit Parisien szerint Delbos nemcsak Franciaországra, hanem Anglia nevében is fog beszélni Varsóban és a kisantant-államok fővárosaiban. Ismét biztosítja majd azokat, akiket közvetlenebbül érint a német terjeszkedés és akiknek bizonyos aggodalmak voltak pillanatnyilag a berchtsgadeni megbeszélések miatt.

A Le Jour ezeket írja: „Tudni véljük, hogy Delbos kisantant-barátainknak formális biztosítékokat fog nyújtani a közép-európai területek integritására nézve. Franciaország és Anglia egyetemesen abban, hogy az ausztriai és csehszlovákiai belső zavargásokat az európai béke megzavarásának fogják tekinteni mintha éppen a két állam határait sértették volna meg.”

Brüsszeli jelentés szerint belga kormánykörökben megegyezéssel fogadták a német sajtócáfolatokat, amelyek szerint Németország nem követel semmit az államoktól, melyek nem vették el tőle régi gyarmatát. Mégis a belga sajtó erőles szavát hallatták, azt állítva, hogy a kormányban nem lenne szabad megengedni, hogy a belga gyarmati területállomány épsége szóba kerüljön. Egyes lapok azon véleményüknek adnak kifejezést, hogy a Németországhoz való közeledés is már kiábrándulást hoz.

Londoni jelentés szerint a belga kormány közölte a brit kabinettel, hogy nem járul hozzá semmilyen formában Belga-Kongó részbeni vagy egészbeni átengedéséhez. Hasonló nyilatkozatra számíthatnak a portugál kormány részéről Angoltól illetőleg.

Delbos kisebbségvédő tervet hoz magával

Párizs, december 2. A külügyminisztériumból kiszivárgott hírek szerint Delbos francia külügyminiszter küszöbön álló közép-európai útjára a kisebbségi érdekeket védő tervet hoz magával. Hír szerint a tervhez csak Csehszlovákia és Jugoszlávia járult hozzá, míg Románia elutasította. Ezért a román kívánságoknak megfelelően Romániára vonatkozólag újabb tervet készítenek, amelyet Delbos magával visz közép-európai útjára. A tervet sorsa most már attól függ, hogy a francia külügyminiszter megtud-e egyezni a kisantant-államok külügyminisztereivel a tárgyalások során. A tervet, hír szerint, különösen a romániai magyar kisebbségek helyzetének enyhítését foglalja magában.

Könyvtári könyveket és egyéb könyvkötői munkákat a legolcsóbban 20% áreszállítással köt a

„Gloria” könyvkötészet

Saját érdekében jegyezze meg a címet.

„Gloria” könyvkötészet, Piața Unirii No. 9.

Dr. Eisikovits Miksa:

„Sirim Umakhaloth“

(Dalok és kórusdalok)

Megjelent a temesvári „Librairie Nou“ kiadásában

Egy közösség társadalmi és politikai életében jelentkező események eredőiből nem csak praktikus és technikai eredmények születnek, hanem olyan szellemi vonatkozású dolgok is amelyek éppen e társadalmi és politikai események belső dinamikáját világítják ki... (The text continues with a detailed analysis of the author's work and its cultural context.)

A „Sirim Umakhaloth“ egy szövege, 3 és négyzetes, héber szövegbe írt és gyűjtött dalok. Iskola és valószínűleg zsidó ifjúsági szervezetek számára készült; de vannak közöttük olyan kórus-, kompozíciók (a szó művészi értelmében) melyek a fennjelölt keretből kinőnek és az alkotó tehetség jegyét viselik magukon. Ha van egy-két kórusunk Erdélyben, mely a Hatikván és Mendelsohn darabokon kívül még igazi zsidó dalt is énekelni akar és ha vannak kórusdi rigenek, akik a tonika-domináns harmoniákon kívül még más akkordokat is képesek hallani úgy dr. Eisikovits négyzetesüvegyes kórusra feldolgozott, tapssal ütemezett „Nigun Chaszidim“-je megérdemli az előadást. Sok lendület és építőkétség van az „Ura Jisrael“ c. dalban is. Azt hisszük, hogy dr. Eisikovits nagyobb mértékű, zsidó életet és népi drámát kifejező kórus-kompozíciókra is hivatott komponista. Es ha ez így van, nagy szerep vár rá Erdély zsidó zenei életének felépítésében. A gyűjtemény mint házigazda és pionir munka minden támogatást megérdemelt és kívánatos volna a megkezdett munka további folytatása; mert a népdal és a zsidó kóruskompozíció fogja megteremteni az e délyi zsidóság egy szebb és jobb zenekulturáját és ebben a munkában dr. Eisikovits egészen biztosan nagy szerepet fog játszani. Boskovics Sándor.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

SPORT

A Venus meghívást kap Franciaországba

Bucuresti, december 2. Egyik fővárosi sportlap párizsi jelentés alapján arról számol be, hogy a Venus labdarugócsapatát, amely igen jó hírnévnek örvend Franciaországban, meghívást kap. Ez esetben a Venus budapesti és bécsi mérkőzése után nem is térhet vissza az országba, hanem folytatná útját nyugat felé. Egyébként a nagyváradi Törökvs, a nyugati B) liga őszi elsője hét mérkőzésből álló

turát bonyolít le Franciaországban. Elsőnek Párizsban a CA Montreuil csapatával találkozik december 25-én, majd több vidéki, főleg munkásegylettel mérkőzik a Törökvs. Még egy párizsi újdonsággal szolgál a szobanforgó fővárosi lap: Terkeltaubot, a NAC Párizsban tanuló ifjúsági korban levő játékosát kipróbálta, majd leszerződtette a CA Montreuil! Ugy látszik, tehetséges labdarugó a váradi fiu.

Kijelölték a válogatott keretet

Bucuresti, december 2. Amint a labdarugószövetség kézhez vette a FIFA táviratát, amelynek értelmében az első román-egyiptomi világbajnoki selejtezőmérkőzés december 17-re tüzték ki Kairóba, azonnal összehívták a válogatóbizottság tagjait, akik a következő 17 játékosból álló keretet jelölték ki:

David, Sadowski kapusok. Dragomirescu, Felecan I., Sfera, Bürger hátvédek. Vintila, Juhász, Demetrovici, Szaniszló II. fedezetek.

Bindea, Kovács, Bodola, Petea, Válcov, Iordache, Perneki, Schwartz csatárok. A bizottság egyik tagjának kijelentése szerint a fenti keretből a következő csapatot szeretnék szembeállítani Egyiptommal: David, Sfera—Felecan I., Vintila—Juhász—Demetrovici, Bindea—Kovács—Bodola—Petea—Iordache.

Amennyiben december 25-re a hazatérő csapat számára sikerül nyélbeütni egy görögországi mérkőzést, a repülőgépen Budapestre utazó Venus játékosok (Sfera, Bodola, Petea) helyét Bürger, Perneki és Schwartz foglalják el.

A válogatott keret december 6-án edzőmérkőzést tart a fővárosban az Unirea Tricolor, Rapid és AMTE játékosaihoz kombinált együttesel. Utban Kairó felé, a válogatott december 9-én Belgrádban tart edzést.

Csak röviden...

Bob Pastor, az ökölvívó világranglista Joe Louis, Schmeling és Farr utáni negyedik helyezettje, vereséget szenvedett Nathan Manttől, a ranglista eddigi nyolcadikjától. Nathan Mantt az amerikai (egyidejűleg zsidó) ökölvívás egyik nagy reménységének tekintik.

Gica Buia, a román jégkorongválogatott volt tagja, akit tavaszi londoni botránnyal

szelkedése miatt hosszabb időre felfüggesztettek, a sportszövetség negyedszázados évfordulója alkalmából kegyelemért folyamodott. Döntés még nem történt.

Duna-kupát terveznek a román, bolgár, osztrák, magyar és német amatőr ökölvívók számára. Ugy látszik, a szép tervek készítői megelégedettek róla, hogy a Duna Csehszlovákiát is érinti.

Közöttük volt, hogy a bécsi Hakoah második helyen végzett a Wiener Liga őszi fordulójában. Ime az élcsoport állása:

Table with 5 columns: Team, 1st, 2nd, 3rd, 4th. Rows: Austro-Fiat, Hakoah, Libertas.

Csehszlovákia kitünő londoni szereplése, amiről tegnapi számunkban, a legújabb sport-hírek rovatban adtunk hírt, általános meglepetést keltett Európaszerte. A csehek az utóbbi időben nem értek el valami fényes eredményeket, de mint látszik, kellő időpontban vették ki a retet. 1931 óta Anglia minden évben vendégül lát egy-egy kontinentális csapatot. Ime az eredmények: Spanyolország ellen 7:1, Ausztria ellen 4:3, Franciaország ellen 4:1, Olaszország ellen 3:2, Németország ellen 3:0, Magyarország ellen 6:2, végül most Csehszlovákia ellen 5:4 arányban győztek az angolok. Látható, hogy a csehek tudtak legjobban megszorongítani a fellegrárában harcoló angol együttest.

Jendrzewjska, a kitünő lengyel teniszezőnő Wills Helen a volt amerikai világbajnoknő társaságában belépett O'Brien világhírű professzionista teniszcsirkuszába. Körutjukat máris nagy érdeklődés előzi meg.

A bécsi Austria miután vasárnap 0:0 arányban mérkőzött a Gradjanskival, hétfőn a jóval mérsékeltébb erejű BSK-tól 3:1-re kikapott.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Szakits helyettem

A legjobb francia vígjátéknak is méltó versenytársa Bókay János briliáns, új vígjátéka, a Szakits helyettem, amely a Pelvárosi Színházban e hó 8-án éri el századik előadását.

Két és félórán át tartó gondatlan szórakozást jelent ez az új vígjátéka, amelyben valóságos hemzsegek a kitünő, komikus hely-

zetek és szinte percenként robban ki a kacagás és taps a kitünő szöveg hallatára.

A mi színházunk hetekig tartó gondos előkészületek után, kitünő előadásban játssza a Szakits helyettem című újdonságot, amely egyelőre hétfőig minden este és vasárnap délután hat órákor is műsoron van.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek fél 9: Szakits helyettem. (Rendes let 15. szám.)

Szombat d. u. 5: Delila. (Olcsó helyárrakk.) este 9: Szakits helyettem. (Harmadszor.)

Vasárnap d. u. 3: Eltévett báránykák. (Olcsó helyárrakkal.) d. u. 6: Szakits helyettem. (Negyedszer.) este 9: Szakits helyettem. (Ötödször.)

Hétfő d. u. 4: Mikulás (Gyermekelőadás, olcsó helyárrakkal.) este fél 9: Szakits helyettem. (Hatodszor)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, december 3 (Temesvárt): Parasztbecsület és Bajazzók.

Szombat, december 4 (este Temesvárt): Traviata.

Szombat, december 4 (iskolai matiné): Nápastá.

Vasárnap, december 5 (este Temesvárt): Zsidónő.

Hétfő, december 6 (Temesvárt): Eladott menyasszony.

Kedd, december 7 (Aradon): Eladott menyasszony.

Szerda, december 8 (Kolozsvárt): Vigózeveg. Péntek, december 10: Mártha.

Szombat, december 11 (iskolai matiné): Faust és Valpurgi éjszakák.

Vasárnap, december 12 (matiné): Három a kislány.

Hétfő, december 13: Fidelio.

URANIA MOZGO MUSORA:

Hétfő kedd, szerda: Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Halálos veszedelem. Dick Foran (aranyhangu cow-boy) izgalmas kalandorfilmje.

CAPITOL MOZGO MUSORA:

Önagsága a II-ik emeletől. Az dény legnagyobb sikerű vígjátéka. Főszereplők: Mary Don, Mihai Popescu és Vasiliu Birlic.

SELECT MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Koldus és királyfi. Az utóbbi évek egyik legszebb filmje, Mark Twain regénye nyomán, főszerepekben: Billy és Bobby Mauch, 12 éves ikrek, Errol Flynn.

ROYAL MOZGO MUSORA:

Ma Robert Taylor, a nők kedvenceinek legújabb filmje, amelyet kimondottan népszerűtlen: A csillagos lobogóért. (Perry és hadnagy titkos küldetése). Partners: Barbara Stanwyck és Victor Mc. Laglen. Minden dícső szó kevés e film jellemzésére. Előtte új híradó.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Péntek, szombat és vasárnap: 3, 6 és 9 órák: I. A nőorvos. Társadalmi vezetésű vállalat. Fősz.: Chester Morris és Robert Taylor. II. Sanfrancisco rejtélyes kalandor dráma. Fősz.: James Cagney és Lily Damita. III. Journal.

EDISON MOZGO MUSORA:

Műsorok műsora: I. Mayerling. Charles Boyer és Danielle Darrieux világhírnévű filmje. II. Gyilkosság a turfór. Charlie Chan legújabb izgalmas kalandor dráma. Fősz.: James Mauss. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órák.

Pályázat

A cluji Chasam Szofer jesiva keres egy megbízható gyermektelen házaspárt, aki az internátus rendbentartását és a menza önálló vezetését vállalja. Írásbeli ajánlatok legkésőbb december 10-ig Jesiva Curatoriumnál, Gen. Poetas 28/a adhatók be, hol a feltevések naponta 9-10 óra között megtekinthetők.

איפרוך

דיא השגחה פאן דיא היינא (קהל) ראשינו... (A Hebrew notice regarding a community matter.)

Felhívás

A helybeli Edelmann-féle (olaj) finomítottól kezdve ismét az itteni beszédműveket kaszusz-felügyelete alá került, de csak azok a készítmények megbízhatók, amelyek az itteni beszédművelel vannak ellátva. Efraim Palkovics olajgyár Szatmárnémeti.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Egyszeri közzététel egy apró hirdetés... (A notice about advertising rates.)

Nagy tefmet, cca 200 négyzetméternyi, kicsi szobával együtt azonnalra keresünk. Ajánlatokat Deusch József optikus, P. Unirii 9 alá adandók le. Ügynököt díjazunk.

Cluji vállalatnál tisztviselő, utazói vagy irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban „Könyvelő” jelige alatt.

Két izr. fiatalember vagy két urileány teljes ellátást kaphat fűrészbahaszárnálattal Cal. Regele Ferdinand 32 szám alatt.

Magános uriaszony mellé társalkodóknak ajánlkozik fiatal izr. uriaszony. „Gyermektelen” jeligére a kiadóba.

Házvezetőnél állást vállalna 36 éves gyermektelen izraelita övezgy. Ki diétás konyhákat is tud vezetni. „Megbízható” jeligére a kiadóba.

Takarékossági könyvre is legolcsóbban vásárolhat mellfizető, barisnyatartó, kézimunkát, fonalakat, harisnyát, női fémernyőt. E. Rosenzweig, Regina Maria 6.

Komoly sadchen küldje címét melőbb: Mártonné, Tg-Mures, Bratianu 11.

A politikai életnek Párizs nagyobb szenzációja, mint a berlini, állami ítéletvégre nem lehet tudni udvarias gesztusa. Erről a gesztus szenzációja már lassan a Henry Deblér ur, akit a nyugatombországi megy. Erőben, akiten, ami kevésnek adnak szakiatott világhon. Néki a háborzongató de korragadatott. Saját villája a szelén, saját elegáns a „szájája”, amely közel egy el a hóhéri tisztiságot Francia nagyon népszerű Deblér ur azelőtt egyik boulevardon intézett az olvasókönyvtár legnépszerűbb férfialapja a legtöbb szavazatot a Philibert Besson és Henry Kettő életet ábrázol, Henry életet pusztít. Tiszteletben — mondja ő maga — teket semmisít meg.

Kicsi beszámolójában elmondta, hogy látta el a feladatot és ezen idő a szék szerint, kerekben hárs nyisszantotta le a fejét. A amiről annyit írnak és szaban nem ez, hanem, hogy a végrehajtani a halálát. Mory asszonya, akit meggyilkolása miatt a halálra ítélt.

Nem! — mondotta a Fr. — Ma már beadtam az iránti kérvényt és szom. Nem moskolom be a k. Ilyen korrekció hódért nem. Egyi judikaturája — írják. hler ur, ha ismét népszavazamalyelik bulvárd-újság. is legudvariasabb embere. gdiyas hóhé lenne a győzt.

A nemcsak udvarias, hanem nagatartása alkalmából a p. sz légioja rohamozta meg a nyilatkozott. röviden intézte el a sajtó er. — Amit a törvényesek el. áltam, annál többet nem t. m. Kérem önöket, hogy z. nyugdíjas éveimet.

francia újságírók között... (A notice about a competition or event.)

„szakembernek” a nyugdí... (A notice about a job or position.)

bradeal szerkesztőségünk... (A notice about a publication or organization.)

HIREK

Amikor a hóhér udvarias

A politikai életnek Párizsban nincs most nagyobb szenzációja, mint monsieur Henry Deibler, állami ítéletvégrehajtó annak egy nem lehet tudni udvarias, vagy emberies gesztusa. Erről a gesztusról többet beszélünk a titkos szervezeteiről, amelyek szenzációja már lassan unalomba vész.

Henry Deibler ur, aki most jó hangulatban megy. Erőben, egészségben, kiáll, ami kevésnek adatik a mai beteg csúszott világban. Neki néhány évtizedes háborzongató de korrekció mult után adódott. Saját villája van a boulognei szélén, saját elegáns autója, saját "diarója", amely közel egy évszázad óta látta a hóhéri tisztiséget Franciaországban.

Nagyon népszerű Deibler ur Párizsban. Két hét azelőtt egyik boulevard-újság körkérte, intézett az olvasókhoz: Kik Franciaország legnépszerűbb férfiai? Három ember a legtöbb szavazatot, Maurice Chevalier, Philibert Besson és Henry Deibler. Két évvel ezelőtt ábrázolt, Henry Deibler ur életét pusztán. Tiszteletreméltó vonás — mondja ő maga —, hogy ártalmas képet semmisít meg.

— Nem! — mondotta Franciaország fővárosa. — Ma már beadtam a nyugdíjaztató iránti kérvényt és szolgálati időm le. Nem moszkolom be a kezemet!

— De korrekció hóhért nem ismer a világ bírói jogszabályai — írják a lapok — és Deibler ur, ha ismét népszavazást rendelne valamelyik boulevard-újság arról, hogy ki az ország legudvariasabb embere, bizonyára a hírhedt hóhér lenne a győztes.

— Nemcsak udvarias, hanem szerény is. Szolgálati alkalmából a párizsi újságírók az légijó rohamozta meg, de senkinek nem nyilatkozott.

— Minden intézte el a saját embereit: Amit a törvényszék elnökének megadta, annál többet nem tudok mondani, — Kérem önöket, hogy zavartalanul éljen nyugdíjas éveimet.

— Annyi embernek örök nyugalmat szerző volt, hogy megérdemelt, hogy nyugdíjas is megérdemelt, csendes öregségben éljen.

— Francia újságírók között az egyik mégis találta a módját, hogy megszólaltassa Deibler urat. Angol bűnügyi szakembernek ki magát és angol akcentussal beszélt hóhérral akitől "tanulságos" dolgokat megtudni. Sikertült is megtudni tőle, hogy két "géppel" dolgozott. Az egyik a szék, ez Párizsban van a Boulevard des Capucines udvarán, a másik kicsiny "table" hordozható gép, amit vidéki kitérőkhöz vitt magával. A párizsban az "özeveg", a hordozható "unikatess" — Ezt úgy össze lehet rakni, hogy elfér utazó bőröndben. Az utitársak nem is tudják, milyen "kedves" készüléket visz magával a szimpatikus, ősz kecskeszakállú ur ember.

— "Szakembernek" a nyugdíjas hóhér nagy székén elmondotta még, hogy soha egy-egy gesztus másfél percnél tovább nem tartott, — "jó" összejátsszik rokonaival, akik a hóhérei voltak. Legkellemetlenebb az intellektuális, aki nehezen törődik bele végleges sorsába. Csak egyszer történt, hogy ilyen mind a két segédjét földhöz teperték, amikor a deszkához akarták feszíteni. A hóhér sem birt vele és az egész bíróság elment a vadállatias delikvens elöl. Az ország nagy léleklejével beleavatkozott az ügybe és a Herkulest egyetlen ütessel elakasztotta.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

— **FELHÍVÁS.** A Zsidó Párt felhívja mindazok figyelmét, akik a választói névjegyzékbe magukat felvételre elmulasztották, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a párt Stroescu ucca 7/b szám alatti irodájában, hogy a listára való felvételük elintézését nyerjen.

A Zsidó Párt jogvédő irodája (Stroescu ucca 7/b) minden nap (szombat kivételével) déli 1/2—1/2 között, vasárnap pedig 11—1 között inspekciónak tart.

— Meg akarták mérgezni Leon Blum feleségét? Párizsból jelentik: A Walmy-i rakpart postahivatalának alkalmazottai egy Blum helyettes miniszterelnök feleségének címzett csomagot gyanusnak találtak és felbontották. A csomagban egy üvegesövet kaptak, amely fekete port tartalmazott két papírra burkolva a következő szöveggel: Erősen ható por... A port felülvizsgálata a vegyvizsgáló állomásra küldötték el.

A DOLGOZÓ EMBER MUNKA-KÉPESSÉGÉT MEGNÖVELI A DIANA SÓSBORSZESZ MINT BEDORZÓSŐZSER.

— Tovább folyik a nyomozás a franciaországi monarchista összeesküvés ügyében. Párizsból jelentik: A monarchista összeesküvés ügyében folyik a nyomozás. Marolban egy tartalékos ezredes lakásán nagyobb hadianyagait találtak. Többek között egy német gépfegyver is volt raktárában. Toulouseban egyik téren ma délelőtt 30 ü-es gránátot, egy liceum kertjében pedig három puskát találtak.

Ma, pénteken a ROYAL slágermozgó várva-várt premierje! **ROBERT TAYLOR**, a nők kedvencének legújabb filmje, amelyet kimondottan neki írtak

„A csillagos lobogóért”

(Perry főhadnagy titkos küldetése). Partnerei: Barbara Stanwyck és Victor Mc. Laglen. Minden dícső szó kevés e film jellemzésére. Előtte új híradó. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20. Számozott jegyélvétel. Telefon: 27-73.

— A zsidó választók figyelmébe. A Zsidó Párt felhívja a választókat, hogy kísérik figyelemmel a napokban megjelenő falújságok hirdetemnyeit, melyek köztudomásra fogják hozni a választási igazolványok betűtendes sorrendben való kibocsátásának pontos idejét és helyét.

— Főfájás, idegesség, hypochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha béli működésüket reggelként éhgyomorú egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezülik. Kérdezze meg orvosát.

— Starhemberg he'ceg házasságot kötött Nora Gregorral. Bécsből jelentik: Ma délelőtt a kahlenbergi templomban szigorúan zárt keretek között tartotta meg esküvőjét Starhemberg he'ceg, volt helyettes kancellár, a Burgtheater ismét művészdjével, Nora Gregorral.

— Katasztrófális méretű áradások Jamaicában. Londonból jelentik: A gyarmatiügyi minisztérium jelenti, hogy a legutóbbi jamaicai áradások következtében 35 ember életét veszítette, 300 ember hajléktalanná vált. Az anyagi kár meghaladja a 150.000 fontsterlinget.

— Jövő év februárjában Tel-Aviv személyszállító kikötő lesz. Tel-Avivból jelentik: A napokban Sir Arthur Wauchope ellátogatott Tel-Avivba és megnézte a kikötőmunkálatokat. A zsidó kikötő-bizottság elnöke és az Anglo Palestine Bank igazgatója üdvözölte a kormányzót és kifejtette a mostani teherszállító kikötőnek személyszállító kikötővé való átalakításának szükségességét. Közölte a kormányzóval hogy ebben az irányban már meg is kezdődtek a munkálatok és 1938 februárjában, a megfelelő épületek és berendezések elkészítése után Tel-Aviv zsidó kikötője turisták és bevándorlók befogadására is alkalmas lesz.

— Folyósítják a decemberi fizetéseket. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közleményt adott ki rámutatva arra, hogy megtörténtek az intézkedések a december havi fizetések folyósítása érdekében. December 18-tól kezdve kivételesen a fizetések folyósítása a vidéken fog megkezdődni és a fővárosban befejeződni.

— Változatlanul súlyos Ludendorff tábornok állapota. Berlinből jelentik: A Ludendorff tábornok egészségi állapotáról tegnap este kiadott közlemény szerint a helyzet nem változott, a tábornok állapota továbbra is súlyos.

— A prágai lapok Erdély és Bánát Romániához való csatolásának évfordulójáról. Prágából jelentik: A lapok igen szívesen módon foglalkoznak Erdély és Bánát Romániához való csatolásának évfordulójával. A Prager Presse szerint december 1-én Csehszlovákia két legközvetlenebb szövetségeseinek egységét ünnepeik. Ezen a napon Csehszlovákia hűségű barátságát gondol Romániára és Jugoszláviára. A szívek, hagyományok és léték egyesüléséről van szó. E szövetség konkrét politikai kifejezése: a kisantant.

— December 29-től kezdődőleg Irország hivatalos neve „Eira” lesz. Genfből jelentik: Az új szabad állam kormányja közölte a Népszövetséggel, hogy a december 29-én érvénybelépő alkotmánynak megfelelően Irország neve ettől a dátumtól kezdődőleg „Eira” lesz, az „Ireland” angol nyelvű meghatározás és a „szabad állam” jelző elhagyásával.

— Weizmann Palesztinába érkezett. Jeruzsálemből jelentik: A Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnöke, Chaim Weizmann professzor november 23-án Haifában partra szállt, ahol az exekutive tagjai közül Mosche Shertok és Eliezer Kaplan üdvözölte, Weizmann még a kikötőben hosszasan tanácskozott Shertok és Kaplan urakkal.

— Március 31-ig lehet adóbonnal fizetni. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap mai számában törvényrendelet jelent meg az állammal szembeni adósságok adóbonnokkal, vagy konszolidációs kölcsönkötvényekkel való kedvezményes fizetésére vonatkozó törvény hatályának 1938 március 31-ig való meghosszabbítására.

— Istváte Micscut felszólították, hogy távozzék az ügyvédi kamara élőlől. Bucurestiből jelentik: Radovici ügyvéd, az ifjovi kamara tagja, a képviselőház volt elnöke, tegnap levelet intézett Istváte Micscuthoz, felszólítva, hogy távozzék a kamara élőlől és a keresztény ügyvédek vezetőségéből, mivel belépett a nemzeti keresztény pártba. Ez nem egyeztethető össze viselt tisztségeivel, — állítja Radovici.

— A maye lingi tragédia. Rudolf trónörökös és Vecsera bárónő tragikus szerelme szenzációsan megrendezett francia filmben lett megörökítve. A film főszerepét Charles Boyer játssza. A filmet az Edison mozgóvetíti.

BICKET-RHUN COINTREAU-val

elűzi a grippt a házából.

— Ügyvéd avatás a kolozsvári táblán. Tegnap három fiatal zsidó ügyvédet avattak fel a kolozsvári táblán. Dr. Fekete György, dr. Kárpfi Ferenc és Német György léptek be az avatással a kolozsvári ügyvédi kamara rendes tagjai közé. A három tehetséges fiatal jogász tevékeny részt vesz a kolozsvári zsidó közéletben.

— Mindenért fizetni kell. Beczassy Judit kiadó író nő legújabb könyve. Egy önfeláldozó ért fizetni kell”. Athenaeum új kétpengős regénye, 276 lap, vászonkötésben 66 lej. Megelőző kötetek: Christiansen: Két élő, egy halott; Graves: A ritka bélyeg, stb. Postán utánvétellel kijűl Lenaga. Kérje az új könyveket és karácsonyi könyveket jegyzékét Lepage-tól Cluj.

Új vendéglő és bodega Nagyváradon!

Schwartz Sámuel volt valeda lui miha vasuti vendéglős és büffés כשר משה vendéglője és bodegája a Nicolae Iorga (Zöldfa u.) 14. sz. alatt. Elsőrangú konyha! Nagyon olcsó árak! Utazóknak kedvezmény!

„KORBOL”

Nézz meg mindig a védjegyet!

CSOKOLÁDE
A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

4 LEI

— Ismét kapható Upton Sinclair: Pódalom-története. Upton Sinclair rendkívül sikertű írodalomtörténete, amely teljesen kifogyott a könyvpiacra, most újra kapható. Arnold Zweig „Vihar Palesztina felett” c. regénye mellett ez a legkapósabb könyve a mostani szezonnak.

— Palotai Boris: Julika. Új leányifjúsági könyv. Palotai „Péter” című ifjúsági könyve annak idején pályadíjat nyert (99 lej). „Péter” egy szegény, de bátor kisfiúról szól. „Julika” is komoly támasza a családnak. Pompás képekkel, díszkötésben 119 lej Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi jegyzékét Lepage-tól Cluj.

— Irók és elvek Komlós Aladár: legújabb könyve, „Nyugat” kiadás, 119 lei. Új Nyugat könyv még: Joan Camkar: Jernej, szolgaleány, kötve 145 lei. Korábbiak: Babits: Európai Pódalomtörténet, két kötet füzeve lei 185, kötve 195 lei. Illyés Gyula: Petőfi (regény), füzeve 125 lei Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen nagy jegyzékét.

— Egy nyolctagú zsidó családot. Az egyik kolozsvári kórházban súlyos beteg fekszik egy szegénysorsú nyolctagú család apja. A súlyos beteg ember hosszas kezelése szorult, de a különleges betegség olyan drága orvosságokat igényel, amelyeknek előteremtésére sok pénz kell. Imhogy más uton ennek a költségnek a fedezésére nincs mód, azzal a kéréssel fordulunk a jószívű emberekhez, adományaikkal tegyék lehetővé a szerencsétlen ember felgyógyulását és adják vissza egy nyolctagú családnak kenyérkeresőjét. Az adományokat az Új Kelet kiadóhivatala nyugtázza.

EGYESÜLETI ÉLET

— A Haggibbor futballszakosztálya és a zsidó iparosok aggmehháza javára vasárnap, f. hó 5-én délután pontosan 5 órai kezdettel nagy műsoros teadélutánt rendeznek a Regal kávéház tulajdonosai. Kértek az igen tisztelt közönség hogy a jótékonycúra való tekintettel mielőtt számosabban vegyen részt.

— A Zsidó Párt nagyváradi jogvédő irodája Str. Vlahuța 3. sz. alatt megkezdte működését. Hivatalos órák délután 6—7 óra között.

— A Zsidó Párt nagyváradi ifjúsági szekciója vasárnap délután 3 órakor alakuló közgyűlést tart a helyi tagozat Str. Vlahuța 3. sz. alatti helyiségében. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

— A Szinaj felhívása. Szombaton, e hó 4-én este kilenc órakor az ortodox iskola (Str. Gen. Berthelot 8) helyiségében „Mölvé dömélke” ünnepélyt rendez, amelyre a vezetőség ezuttal is meghívja a tagokat és az érdeklődőket.

— Ötórai tea a Cristal Palaceban. A Cristal Palace igazgatósága f. hó 5-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel műsorral egybekötött teadélutánt rendez a Zsidó Nőegylet javára.

— A Zsidó Párt iparos és kiskereskedő szekciójának előadásorozata keretében f. hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a párt Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében dr. Fendrich Ernő ügyvéd az új forgalmi adótörvényről, míg dr. Fekete György az egyenesadók kivetési módjáról és a választásokkal kapcsolatos tudnivalókról tart előadást.

— A Zsidó Párt női szekciója által beindított anya- és csecsemővédelmi akció keretében f. hó 5-én, vasárnap délután 4 órakor a prát Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében dr. Fried Paula orvosnő a csecsemőgondozásról tart előadást.

— A szenzáció azonban még nincs vége. Deibler ur helyére nem találtak megfelelő utót. Unokatestvérei gyönge fizikumúak; a házastársa a dinasztia elsatnyult. Azt hiszik, hogy egy északafrikai néger lesz Deibler ur utódja.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Taxa postala
plátó in num.
No. 224718/929.
Telefon: 18-60. E
Havonta 110, negyed
évre 600, egészévre 1
Hétre: Havonta 2,
Hétre 12, egészévre
Hétrek díjazás sze
"FELT" a transilva
idősegg egyetlen pol
ja. Cikkeit utányon
Rrás megjelölésével

Elmarad Göring ausztriai útja

Bécs, december 2. A Neue Freie Presse értesülései szerint Göring porosz miniszterelnök ausztriai vadászkiindulása elmarad. Sőt bizonytalan az is, hogy Göring a jövő esztendőben ellátogat-e Ausztriába. Göring utjának elmaradását azzal magyarázzák, hogy Schuschnigg osztrák kancellár kitért a porosz miniszterelnök azon kérésére elől, hogy Innsbruckban, vagy Salzburgban találkozzanak.

Újabb terrorcselekmények Palesztinában

Jeruzsálem, december 2. (Radot). Tegnap délután tűz ütött ki a tulkharemi közmunkaügyi hivatal helyiségeiben. Az esti órákig a tüzet nem sikerült lokalizálni. 5 ember a lángokba veszett, másik öt súlyosan megsebesült. Valószínűnek tartják, hogy a tüzet bűnös kezek okozták. Több gyanús személyt a rendőrség letartóztatott. Tulkharemben egy zsidó lakója sincs.

A hétfőn éjjel Haifa közelében meggyilkolt két rendőrt holttestét megtalálták.

A katonai törvényszék 7, illetve 1 évi börtönrre ítélte tiltott fegyverviselés miatt Ali Sek Alit és Mahmud nevű fivéret.

Haldoklik Ludendorff

München, december 2. Ludendorff tábornok betegágyánál orvosi konzíliumot tartottak. Az egyik orvosprofesszor kijelentette, hogy nem aadták fel a reményt.

Nem fogadta el Darányi Homan lemondását

Budapest, december 2. Ismeretes, hogy a magyar képviselőházban parázs botrány támadt amiatt, hogy Eckhardt Tibor kisgazdapárti elnök Homan kultuszminisztert a nyilas-kezes mozgalom támogatásával vádolta. Az incidens miatt a kultuszminiszter be akarta nyújtani lemondását Darányi miniszterelnöknek. A miniszterelnök kéérésére azonban elállt tervétől.

Negrin szerint még két évig is ellarthat a spanyol polgárháború

Párizsból jelentik, hogy a Matin katonai tudósítója szerint a spanyol főváros környékén lázas átcsoportosítási és állásesítési munka folyik. A nemzetek eddig több mint 150 ezer új embert vontak össze a napokban megindítandó offenzíva sikere érdekében. A köztársasági haderők ezzel szemben a szinte naponta megismétlődő renkívül heves bombatámadások ellenére is folytatják a föld- és barakkad-munkát, hogy a támadást sikerrel visszaverhessék. Ettől függetlenül nagyszámú Barcelonából érkezett osztaggal frissítik fel a haderőt, amelynek szelleme és hangulata, Miaja tábornok jelentése szerint, kitünő.

Egyidejű barcelonai jelentés szerint Juan Negrin spanyol miniszterelnök egyik legutóbb adott nyilatkozatában kijelentette, hogy még legalább egy másfél, esetleg két évig tartó küzdelemre van szükség, amíg a tövényes spanyol kormányzat módjában lesz a nemzeti felkelőket teljesen leverni.

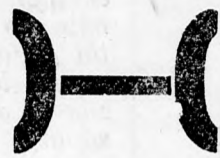
Hendayeből jelentik, hogy már több mint 24 óra óta tartó szakadatlanul heves záporos a nemzetek talayema de la Reinai támadását megakasztotta. Az átázott agyagos talajon minden hadijármű közlekedés lehetetlenné vált.

Londonból jelentik, hogy Attlee őrnagy, Noel Baker és Wilkinson tegnap este Barcelonába utaztak, ahol az általános spanyolországi helyzetről fogják tájékoztatni magukat.

A zsidó listaért

December 20-án az urnák elé szólítja a kötelesség az ország lakosságát, hogy szavazatával megválassza az új parlamentet. Ezekre a választásokra felkészült az Országos Zsidó Párt is, amely önálló listával megy a választásokra, hogy saját szavazataival küldjön be zsidó képviselőket a parlamentbe, kik a mai nehéz körülmények között felemeljék hangjukat a zsidó érdekek védelmében.

Az önálló zsidó lista azt jelenti, hogy a Zsidó Párt nem vesz részt a többpárti pártok egymás elleni küzdelmében, hanem a zsidóság érdekeinek védelmét a saját külön listáján megválasztott zsidó képviselőkre öhajítja bizoni.

Most folyik országsszerte a jelölőlisták letétele. Az ország ötven megyéjében állít fel jelölőlistát a Zsidó Párt abban a biztos tudatban, hogy a zsidó szavazatok messze túl fogják haladni a szükséges két százalékot.

A mai időkben minden zsidó választónak csak a zsidó lista mellett lehet a helye. Ez a lista jelenti a zsidó becsület, a zsidó munka, a zsidó élet- és vagyónbiztonságnak a védelmét s minden zsidó, aki az önálló lista mellett felsorakozik, a zsidóság élni akaráshoz és alkotmányban biztosított jogaihoz való törhetetlen ragaszkodásáról tesz bizomságot.

Megmérgezték Blücher szovjettábornok egész törzskarát

A transzszibériai expressz étkező kocsiában készítettek a mérgezett ételt. Blücher csak a véletlen mentette meg a mérgezéstől. Agyonlőtték az étkezőkocsi személyzetét

BERLIN, december 2. Egyelőre még meg nem erősített berlini jelentés szerint a transzszibériai expressz étkező kocsiában merényletet kíséreltek meg Blücher orosz tábornagy és vezérkara ellen. A felszolgált ételekbe eddig ismeretlen tettesek mérget kevertek. A merénylet csak részben sikerült, mert Blücher tábornagnak nem volt étvágya és nem nyult a mérgezett ételekhez, törzskarának négy tisztje azonban szörnyű kínok között kiszenvedett, többeket pedig súlyos mérgezési tünetekkel a legközelebbi állomáson kórházba szállították. Az áldozatok között van Potemkin, Blücher szárnysegéde és Zukov, az ismert pilóta is.

A hatóságok nyomban erélyes vizsgálatot indítottak be a tettesek leleplezésére, a vizsgálat azonban eredménytelen volt. Mivel a vizsgálat nem tudta kideríteni, hogy az ételbe kevert mérget kiől származik, a hatóságok letartóztatták és statáriális uton kivégezték az étkezőkocsi személyzetét és két vonatvezetőt.

A Reuter szerint

Németország közvetítésével Nankingban tárgyalások indultak meg a japán-kinai béke érdekében

Ha Japán hadat üzen Kinának, Amerika szakít a semlegeséggel

Washington, december 2. (Radot). A távolkeleti helyzet nagymértékben foglalkoztatja az amerikai köröket. A diplomaták aggodalmukat fejezik ki a Kinához intézendő hadüzenetről érkező hírekkel szemben, aminek kezdeményezése súlyos formában vetné fel az Egyesült Államok semlegeségének kérdését. Roosevelt elnök állítólag elhatározta, hogy nem fog a semlegeségi törvényhez folyamodni, hogy lehetőséget nyújtson Kinának fegyver- és amerikai hadianyag beszerzésére. A tokiói amerikai megfigyelők szerint a japán katonák az egész kínai partvidéket vesztézzár alá szeretnék helyezni azonnal a hadüzenet megtörténte után, ami növelné az amerikai-japán összetűzés lehetőségét, mi-

vel az amerikai hatóságok nem tűrnék el, hogy amerikai hajókat tartóztassanak fel és kutasanak át a japán hadihajók.

A Reuter az esti órákban biztos forrásból jelenti Hankauból, hogy Németország hajlandó volna közvetítést vállalni Japán és Kína között és azt is állítja, hogy a közvetítő tárgyalások már meg is kezdődtek Nankingban Csang-Kaj-Sek és Trautmann német követ között. A tárgyalások állítólag a következő három pont körül forognak: 1. Japán biztosítékot ad arra vonatkozólag, hogy nem akar uralmat kínai területek fölött, csak gazdasági kooperációt. 2. Kína csatlakozik az antikommunista egyezményhez. 3. A japán csapatok visszavonulnak a kínai terülről.

Starhemberg esküvője

Bécs, december 2. Ismeretes, hogy Starhemberg herceg, volt osztrák alkancellár Nona Gregor ismert színésznővel tervezett házassága osztrák politikai és társadalmi körökben nagy felzúdulást váltott ki. A herceg azonban családja és politikai körök tiltakozása ellenére ma oltárhoz vezette Nora Gregort, majd a fiatal pár Svájcba utazott nászutra.

Egy nagyváradai fiatal uriaszony tragikus halála

Oradea, december 2. (Az Uj Kelet tud.) Tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halálát rendítette meg Nagyvárad zsidó társadalmát Láng Józsefné, 27 éves fiatalasszony, Láng József ügyvéd felesége rövid néhány óraszenvedés után hirtelen elhunyt.

A fiatalasszony, aki a váradai társaság egyik kedvence volt, tegnap még az utcán sétált, látszólag semmi baja nem volt. Ejjel hirtelen hirtelen szülési fájdalmak lepték meg. Férje nyomban a Zsidókórházba szállította, ahol a fiatalasszony koraszüléssel született. A szülés után Lángné állapotja rosszabbodott annak ellenére, hogy az orvosok embeifeleti erővel igyekeztek megmenteni. Néhány óra múlva szivgyengeség lépett fel, amely végzett a fiatalasszonnyal.

Láng Józsefnét, leánynevén Geilisz Nusi, ma többszáz főnyi tömeg részvéte mellett helyezték örök nyugalomra a Veneceti uti pérgortodox zsidó temetőben. A szerencsétlen vőlegyet fiatalasszony leánya volt Geilisz Gyula, ismert váradai bőrkészítőnek. Láng Józsefné szülein és férjén kívül 5 esztendőös leánya gyászolja.

A lengyel külügyminiszter gyarmatelosztó konferencia összehívását fogja javasolni Delbosnak

VARSO, december 2. A lengyel sajtó nemcsak helyesli, hanem támogatja is Németország gyarmatügyi követelését. Ugyanakkor a lengyel külügyminiszter Delbos vársói látogatása idején javasolni fogja a francia külügyminiszternek egy gyarmatokat elosztó konferencia összehívását, amely nemcsak Németország, hanem Lengyelország gyarmatigényeinek is eleget tegyen.

Az amszterdami szakszervezeti tanács a szakszervezetek egységéről tárgyal Moszkvában

Párizs, december 2. Jouhaux, a francia szakszervezet tanács elnöke és Chavelen, az amszterdami szociáldemokrata szakszervezetek főtitkárja, november 28-án Moszkvába utaztak, hogy tárgyalásokat folytassanak a harmadik internacionála keletébe tartozó szakszervezeti tanácsokkal az egységes szakszervezet megteremtésének érdekében. Ma az a helyzet, hogy néhány európai országban egységes szakszervezetek vannak, míg a legtöbb országban külön szakmai szervezetek vannak tömörülve a második és harmadik internacionálához tartozó munkások.

A szociáldemokrata beállítottságu szakszervezet vezérnek oroszországi útja azt célozza, hogy az egységes szakszervezetek ne csak egyes országokban működjenek, hanem világviszonylatban is csak ilyen egységes szakszervezetek legyenek.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. I. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Cluj, december 3. Erdély összes megyésimintásokat végzik a 6-ig, december 6-ig az benyújtják a Zsidó Párt általános lelkesedése, a rében a zsidó lista letéte jobb reményekkel töltt véleményyt az önálló listetében.

Máramarosban

Különösképpen nyilatkozó Párt népszerűsége a régi választói felledán tették le a listát, a tője dr. Fischer TivadOrszágos elnöke, majd a tők a következők: dr. Marton Ernő és Jámbor a választási harc sikerindult meg dr. Klein A. Ábrahám, valamint a kő irányítása mellett. A akedései nyilatkozik megannak népszerűségére legző, hogy a központi kikölok tuatjával keresték adataikat önzetlenül feladben észlelt ellenségek a vetkeztetni, hogy a jel mellett a Zsidó Párt eséammarosban a választási

Satmar, december 3.

Cluj, december 3. Erdély összes megyésimintásokat végzik a 6-ig, december 6-ig az benyújtják a Zsidó Párt általános lelkesedése, a rében a zsidó lista letéte jobb reményekkel töltt véleményyt az önálló listetében.

Satmar, december 3.

Cluj, december 3. Erdély összes megyésimintásokat végzik a 6-ig, december 6-ig az benyújtják a Zsidó Párt általános lelkesedése, a rében a zsidó lista letéte jobb reményekkel töltt véleményyt az önálló listetében.

Lelkesedés a

Zilahon, a sok zsidó ált megye székhelyén dr. K a zsidó lista vezetője. A sait sorra meg fogják a Párt kiküldöttei. A megye Zilah, Szilágycseh, Szilág a számos közös zsidósá Párt mögé, mely a szilá bandatói sok szavazatot Tordán a listavezető dr e ügyvéd. Ez a megye volt a zsidópárti munkán gy Torda város, mint a bbi helyiségeinek zsidós ömörül a lista mögé. Benyújtották a listát Cs hol dr. Dénes László, dr os- és Weisz Ignác szere megyében már megkezo si propaganda és bizon egy itt is minden zsidó s Dván is benyújtották a ttték az előkészületeket időségának a párt számá ese érdekében. Itt a lista ann 20-30 lett, mert dr. ond a déval zsidóság t ztője csak a második tötteni magát. A listán s Weisz Jenő, dr. Dénes

